FERDA-YI GARAM

MEHMET RAUF

FERDA-YI GARAM

Sallanan bir sandalyeye uzanmış, elindeki derginin resimlerine bakan, koyu lacivert şayaktan yapılma etekliğinin üstüne beyaz zeminli, siyah kareli bir bluz giymiş, kaşlarının siyah samuruyla güzelliğinin altın ipleri parlayan genç kız başını kaldırdı. Dişlerini gösteren bir gülümsemeyle:

— Nasıl, denizi çok mu seversiniz hanımcığım diye sordu.

— Hem de o kadar severim ki... Belki de ömrümün birçok yılı denizde ve deniz kıyısında geçtiğinden olmalı... Bana öyle gelir ki deniz kıyısında geçirilen hayat kadar güzel bir hayat olamaz. Oh! Deniz, deniz... Eğer denizin bütün güzelliklerini bilseydiniz...

Ve hafif bir gülüşle ekledi:

"Ne var ki böyle denizler değil elbette... Örneğin buradan karşıya bakınca, Kanlıca, Beykoz, ufku sınırlıyor. Benim dediğim hayat, sonsuz denizlerin kıyısında bir yerde geçen hayat... Orada fırtınalı açık denizi seyrederiz ya da berrak sularıyla sahili okşayan, kumları yıkayan, dingin ve sakin bir denizi... Ben böylesi bir hayatı, başka bütün hayatlara yeğlerim."

Bu ikinci konuşan, baştan başa siyah ve dar elbisesi içinde bedeninin şişmanlığı titreyen, kızıla çalan saçlarının

siyah zemin üzerindeki cildine saydamlık veren bir genç kızdı. Ayaklarının altındaki halıya yatar gibi oturmuştu. Düğmeli sarı iskarpinli ayakları çimenlere uzanmış olan henüz pek genç olan kız biraz doğruldu:

— Ooo, şiir ha! Sermed Hanım duymasın... Sizi Nuh'un gemisine kaptan yapar vallahi!

Sallanan sandalyedeki kumral taze, elindeki dergiyi kıyısına oturduğu bahçe masasının mermerinin üzerine bırakarak bu sözleri beğendiğini belli etti:

— Ne? Kaptan mı? Oh, dünyanın en güzel, en şair kaptanı olurdu.

— Bu durumda kuşkusuz sizi yanıma almazdım. Gerek şiirde, gerekse de güzellikte kendimle ilgili çok tehlikeli bir rekabetin ortaya çıkmasından korkardım.

Karşısındaki genç kız bu sözlere gerçekten inandığını gösteren bir gülümsemeyle başını salladı. Gözlüğünün camları arkasından gözlerini süzerek çamlarla, akasyalarla, ıhlamurlarla dolu olan, renk renk bahar çiçekleriyle donanmış bahçede, ağaçların yeşil çimenlere düşürdüğü hafif gölgeler içinde saksılarla çevrili yollara bakındı ve sordu:

— Küçük hanımefendi nerede?

Halının üzerinde oturan küçük kız boru gibi yaptığı gazeteyi büküp ağzına götürerek neşeli bir sesle haykırdı:

— Hayal peşinde!

Sarışın taze, omuzlarını silkip söylendi:

— Hayal mi? Hayalin bu kadar siyahını ben bilmiyorum!

Bunun üzerine öteki kız sıçrayarak yerinden kalktı. Elbisesinin kıvamlarını düzeltirken yakınan, sitem dolu bir sesle konuştu:

— Bu... Bizi yalnız bırakıp bir köşeye çekilmek demek... Ben şimdi onu bulurum... Sahi ne yana gitti bu kız, sahile doğru değil mi, Nevber Hanım?

Nevber, saçları kızıla çalan, siyahlar giyinmiş taze hafifçe mırıldandı:

— Öyle olmalı... bilmem...

Küçük kız, ayakkabılarının tabanları görülecek bir hızla ağaçların arasından parça parça görünen rıhtıma doğru koşturmaya başladı.

Geride kalanlar başbaşa kalınca, Nevber uzanıp masadan dergiyi aldı. Dergi sayfalarını hüzünlü bir yavaşlıkla çeviriyordu.

Biraz okumadan sonra birdenbire başını kaldırdı:

— Bu haftaki hikayeyi okudunuz mu hanımefendi?

Diğeri zarif bir hareketle dergiye doğru boynunu uzattı:

— Hayır, ama şiirlere bayıldım!

Tam o sırada arkalarında ince sesiyle küçük kızın konuştuğu duyuldu:

— İşte size sevgili kaçağı getirdim!

Demin koşarak uzaklaşan kız, elinde bir yığın gazete ve kitap tutan on sekiz yaşlarında başka bir genç hanımın yanında duruyordu. Yeni gelen genç kız, endamlı vücudunu saran pek dar, koyu yeşil bir etek giymişti.

Üzerinde hüzünlü bir baş döndürücülükle kollarına doğru taşan, beyaz, ince ve teninin beyazlığını yakasının tülleriyle çevreleyen bir gömlek vardı. Giysisinden daha görkemli ve dolgun saçları vardı. Esmer, çekici, yorgun güzelliğiyle ve siyah gözleriyle yüzünde ciddi bir ağırbaşlılık görünen bir genç kızdı.

Gösterişli bir ricayla elini uzatarak konuştu:

Affedersiniz hanımefendi, şikayetinizde ne kadar haklı olduğunuzu kabul etmekle beraber...

Durakladı, ardından nazik bir gülüşle elindeki gazeteleri gösterdi:

— ... gazetelerimi bekliyordum. Bugün posta günü olduğundan...

Sonra elindekileri oradaki masanın üzerine bıraktı. Ardından kendisine bir sandalye çekip kıyısına ilişerek devam etti:

— ...İşte şimdi bize uğraşacak iyi bir şey çıktı.

Oradakilerin hepsi gazetelerin başına toplandılar. Garip bir merak dürtüsüyle moda dünyasının uzak köşelerinden doğan, bilinmedik buluşların ve düzenlemelerin esintisiyle birbiri ardınca çıkan yeni modelleri incelemeye koyuldular.

Sermed Hanım, önce İngiliz modelleri görmeyi tercih ediyordu. Bahar için İngiliz zevkinin neler tasarladığını çok merak ediyordu.

Sallanan sandalyedeki kumral kız, gözlerini iri iri açtıran bir şaşkınlıkla sordu:

— Nasıl? Siz Fransızları tercih etmiyor musunuz?

— Beğenirim hemşire, dedi,

Biraz durakladı. Ardından ekledi:

— Fransızlarda alışılmamış bir abartı, aşırı bir gösteriş çabası gözlemledim. İngilizlerin "lüks yaşam"' tarzı giyinme zevki kadar seçkin, basit, güzel olan bir zevk görmedim...

Küçük kız söze karıştı:

— Bu, Sermed Hanım'a mürebbiyesinden, Miss Morgan'dan geçen bir zevk olacak...

Nevber, göğsünü hoplatan cilveli bir gülüşle:

— Elli yaşında bir bayan, dedi.

Gazetenin sütunlarına göz gezdirmeye devam eden Sermed, biraz sonra düşüncelerini açığa vuran tek tük sözleri ağzından döktürmeye başladı:

— Yeşil... Hep bu renk... Oysa şurada ne şairlere yakışır bir ifade var... Yeşilin en açık tonundan en koyu ve, en karanlık olanına kadar... her yer hep yeşil...

Başını kaldırarak karşısındakinin gözlerine baktı:

— ... bunu tercih ediyorlarmış ha!

Tam o sırada cephesinin yanı sıra yüksek mermer merdiveni görünen arkalarındaki köşkten bir ses işitildi. Bir hizmetçi kız onlara doğru geliyordu. Kız misafir hanımefendilerin gitmekte olduklarını bağırarak haber verdi.

Sesi duyan Sermed başını kaldırarak:

— Nasıl? Henüz çok erken değil mi? dedi.

Ancak kimse ona yanıt vermedi, hepsi birden kalktılar. Küçük kızla gözlüklü hanım telaşlı telaşlı önden yürüdüler. Diğerleri onları izlediler. Bir iki özür sözü mırıldanıyorlardı. Ötekiler çarşaflarını giymek için odaya girdikleri zaman hanımefendiler, gidenleri geçirenler, salonun camlı kapısının önünde veda ediyorlardı.

Sermed sözlerini yineledi:

— Çok erken kalkılıyor hanımefendi...

Siyah çarşafına sığmayacak gibi duran bembeyaz bir kadın gülerek ve nefes nefese ona yanıt verdi:

— Teşekkür ederiz ancak vapuru kaçırırsak çok geç kalırız!

Kadınlar birbirleriyle selamlaştılar. Vapurun gelmesi yakındı, hemen çıktılar. Misafirler gittikten sonra Sermed tekrar bahçeye indi, gazetelerin başına oturdu.

Nevber ise sahilde uzun bedenini saran siyah giysisiyle geziniyordu. Günlük güneşlik bir gündü. İkide bir okumaya

ara veren genç kızın dudaklarında derin bir yorgunluk ve gevşeklik çizgisi vardı. Sırtını arkasına dayadığı bir kaç dakika boyunca bakışının bahçenin yeşil gölgesinde kaybolduğu fark ediliyordu. Biraz sonra, İstanbul'dan gelen vapurun düdüğü duyuldu. Hemen ardından da ağaçların arasından korkunç bir gulyabani gibi geçtiği görüldü.

Yeniden kendisini okumaya vermiş olan genç kız okumaya iyice dalmıştı. Derken birden arkasından gelen bir erkek sesi duyduğunda kendisine gelir gibi oldu.

"Ooo, bu ne dalgınlık böyle küçük hanım...

Sesin sahibi, uzun boyu, koyu renk elbisesi, küçük siyah fesiyle genç bir adamdı. En küçük ayrıntısına kadar mükemmel görünen giyimiyle, seçkin birisi olduğu belliydi.

Genç adam, Nevber'e hafif bir selam yolladıktan sonra Sermed'e döndü:

— Bahse girerim ki yine moda dergilerinizle ilgileniyorsunuz şu an...

Sermed, güzel dişlerini ortaya koyan cilveli bir gülümsemeyle yanıt verdi:

— Bahar geldi ya... Sermed yine 'Miss Charmin' (Bayan Cazibe) olmak istiyor ama çok daha cazibeli olmak için... Bu arada size bir telgraf olduğu müjdesini vermiş olayım.

Delikanlı, bastonunu sandalyeye bıraktı:

— Bana mı? Acaba nereden geliyor? Kimden?

Yavaş yavaş onlara doğru yaklaşan Nevber, küçük bir gülümsemeyle karşılık verdi:

"Şüphesiz yine bir entrik damur (aşk entrikası) olmalı... Macid adına harcanan mürekkep başka ne yazabilir ki?"

Başını çevirip Nevber'in gülen gözlerine bakan Macid, bı yıklarına yerleşen bir gülümseme oynamasıyla:

— Çok meraklısınız hanımefendi... O kadar ki Sermed Hanım bile bu merakınızı fark etti...

Bu arada uzanıp bastonunu aldı ve sözlerine devam etti:

— Meraka ne gerek var? Şimdi her şey anlaşılır... Emin olun ki bunu saklamayıp size de göstereceğim...

Macid köşke doğru ilerleyince Nevber yine gezinmeye başladı. Sırtını dayamış olan Sermed ise gözlerini belli belirsiz bir kaygı perdesi bürümüş gibi susuyordu.

On dakika geçmemişti ki hafif bir ev kıyafeti giymiş olan Macid, başı açık biçimde yeniden göründü. Elinde bir kırmızı kağıt tutuyordu.

Yanına gelince kağıdı Nevber'e uzattı:

— İşte entrik damurunuz hanımefendi... Bakınız da ibret alınız.. Ardından küçük bir kahkaha atarak ekledi:

— Ama siz zannediyor musunuz ki bütün kadınlar beni sizin baktığınız gözle görüyorlar?

Daha sonra Sermed'e dönerek:

— Nevber Hanım'ın bütün erdemlerine eklenen şu sevgi dolu takdir duygusu, özellikle benim hakkımda o kadar çok ki! İşte telgraf... okuyabilirsiniz...

Nevber, gülerek telgrafı kaptı.

Macid, suskun ve ciddi duran Sermed'e dönüp diyordu ki:

— Verdiğiniz müjdeye müjde bayan! Artık annem ve babam İstanbul'a dönüyorlar. Kuşkusuz bu sizi pek memnun edecektir. Artık benim gibi bir şakacıdan kurtulmuş olursunuz, çünkü her konuda sizi o kadar rahatsız ediyorum ki...

Ardından genç kızın donuk yüzüne bakarak gözlerinde sitemkar bir gülümsemeyle ekledi:

— ... değil mi?

Sapsarı kesilen Sermed, bu darbenin etkisi altında, kaşlarını çatmış, heyecanla titriyordu. Birkaç saniye sessiz kaldıktan sonra ansızın ani bir kararla dudaklarını ısırdı:

— Belki, dedi.

Biraz duraladı, ardından ekledi:

— Aslında...

Devamını getirmedi. Sonra yeniden kitaplarına eğildi. Küçük fildişi bir bıçakla formaları kesilmemiş olan bir kitabın sayfalarını keserken elinin titrediği fark ediliyordu.

Şimdi Nevber'le gezen Macid, ara sıra kahkahalarla gülüyordu. Kitaplara eğilmiş Sermed ise kitapların hiç birini beğenmiyor gibi hepsini üst üste yığıyor, bu arada onları dinliyordu.

Nevber, Macid'e soruyordu:

— Ne o, bu akşam şöyle Kalender'e doğru gitmeyecek misiniz? Madam... ne idi adı? Yoksa şu güzel madam artık terk mi edildi?

Delikanlı omuzlarını silkti:

— Hayır... onunla ilgisi yok. Ben sizden ayrılmamayı tercih ettim. Birlikte geçireceğimiz saatlerin ne kadar sınırlı olduğunu anladıktan sonra değerinizi daha çok anlamaya başladım. Bu sayılı saatlerden yararlanmak düşüncesindeyim. Ama genç bayanı yine darıltık... Ne yapayım, bu bayanda öyle bir öfkelenme ve üzülme yeteneği var ki...

Macid konuşurken bu arada yan gözle Sermed'e bakıyordu:

— Bütün saygılı tavırlarınız kötüye yorumlanıyor... Ne var ki, bu benim kalbimdeki sevgiyi yaralayamaz.

Yerinden sertçe kalkan Sermed, köşkün mermer merdivenine doğru yürümeye başlamıştı. Macid, önüne geçti:

— Ne o? Ne o, kaçıyor musunuz?

Ama Sermed'in öyle kızgın bir hali vardı ki sonunda önünden çekildi:

— Bense birlikte güzel vakit geçiriyoruz diye çıkmaktan vaz geçmiştim. Oysa o kadar sinirlisiniz ki...

Nevber, kahkahadan bayılıyordu.

Sermed, omuzlarını silkerek yanlarından uzaklaştı. O zaman Nevber, durup Macid'e bakarak konuştu:

— Müthiş!

Delikanlı başını sallayarak ona yaklaştı:

— Yemin ediyorum ki bugün her zamankinden çok daha iyi niyetliydim. Ancak onda nasıl bir gücenme eğilimi var anlamadım... Şaka diye söylediğim sözlere bile alınıyor. Senden rica ediyorum. Kendisine benim adıma durumu açıklayıp özürlerimi iletir misin? Artık bu çocuklukları bırakma zamanının geldiğini ona anlatınız. Her gün bütün kusurlarımı affettirme umuduyla gelirken başka bir yara açtığımı görüyorum. Ve bu da beni fazlasıyla kederlendiriyor...

Genç kadın bir süre naz etti. O zaman Macid'in yalvarması gerekti. Sonunda karşı koyma imkanı kalmayınca Nevber, görevini yerine getirmek için içeriye doğru yollandı.

Nevber yanından ayrılınca Macid yalnız kaldı. İstemeden yaptığı bu tavırları inceden inceye düşünmeye başladı. Aslında Sermed ile aralarındaki bu hasımlık, çocukluklarından beri vardı. Değişik biçimlerle sürüp gitmişti.

İkisi yalnızca akrabaydılar. Annesi ve babası uzak vilayetlere memur olarak giderlerken Macid'i öğreniminden geri kalmasın diye amcasının yanına bırakmışlardı. Çocuğun annesine öyle aşırı bir düşkünlüğü vardı ki onu annesinden ayırmak pek zor olmuştu. Macid ağlayarak annesiyle birlikte gitmek için yalvardıkça annesi onu birlikte götürmek istiyordu? Annesine karşı babası "Canım, orada Sermed de var, sıkılmaz" diyordu.

İşte çocuğun kalbine ilk nefret buradan girmişti. O zaman Sermed'le ilgili olarak büyük bir soğukluk duydu. Bu tür bir duygu bir çocuğun gönlüne düşerse oradan ne haksızlıklar çıkar!

O dönemde Sermed yedi yaşındaydı. Çocukların iyi geçindikleri hiçbir gün olmazdı. Sanki Macid'de küçük amca kızına karşı bir kin vardı. Sermed olmasa annesinden ayrılmayacaktı gibi geliyordu. Annesi için haftalar boyu ağladıkça, bu üzüntülü duygular arasında onu da ağlatıp incitmek istiyordu. Hiçbir şey yapamazsa Sermed'in oyuncaklarını ve bebeklerini kırardı. Sonunda o da ağlamaya başlayınca memun ve mesut biçimde susardı.

Ancak çocukların yaşları ilerledikçe hayatı anlamaya başlayan zihin ve deneyimleri, çocukça ve çocukça olduğu için belirtileri göze çarpan bu uzun düşmanlığa farklı bakmaya başladılar. Düşmanlık şimdi dışarıdan bakıldığında bir nezaket ve terbiye kılığına bürünmüştü. Artık düşmanlık belirtileri alaycı dokundurmalara, iki anlama çekilebilen sözlere, acı imalara ve kırcı şakalara döndü. Adından da ikisinin arasındaki bu çekişme, giderek doğal bir aldırmazlık biçimini almaya başladı.

Çocuklar her bakımdan birbirlerine rakip ve karşıttılar. İkisinin aynı anda aynı şeyi beğendiği veya istedikleri görülmemişti. Macid bakımından Sermed'in her isteği, her eğilimi ve her düşüncesi bir alay vesilesi olmaya başlamıştı. Küçük kız da bu tavırlara aynı terslikle karşılık veriyor, bundan bir intikam zevki alıyordu.

Yine de bütün bu düşmanlık o kadar zarif ve incelikli tutumlarla sürdürülüyordu ki çevrelerindekiler onları birbirinden nefret ettirip uzaklaştıran bu hınç ve düşmanlığı fark edemiyorlardı. Bu gülümsemelerin altında ne müthiş öfkelerin biriktiğini kavramak için özen göstermeye pek gerek görmüyorlardı.

Biraz dikkat ederek bu davranışların pek de dostça olamayacağını görebilenler ise bu tavırların sevgiden mi, yoksa nefretten mi doğduğunu anlayamıyorlardı. Genç kız, Miss Morgan adında bir İngiliz mürebbiyenin eğitimine verilmişti. Bu durum Macid için yeni saldırıların bahanesi oldu. Niçin bir Fransız değil de bir İngiliz öğretmen? Sermed'i bütün zevklerinde yaralamaya çalışan Macid bu bahaneyi o kadar kötüye kullandı ki genç kız kimi zaman karşılık veremeyerek sürekli bir baş ağrısı nöbetine tutulurdu. Örneğin o zamana kadar yalnızca "Sermed" demeye alışmış olan Macid, şimdi maskaraca bir tavırla "Miss, miss!" diye seslenmeye başlamıştı. Yavaş yavaş Macid, bu isme sıfatlar eklemeye başladı. Bu sıfatlar her gün değişiyordu. Sonunda "şirin, hoş, güzel" anlamında olmak üzere "charming" (çarmin) de karar kıldı.

Kimi zaman ikisi birbirlerine hiçbir şey olmamış gibi her şey unutulmuşçasına birer kardeş gibi davranırlardı. Biri ötekine bir söz söyler, onu sarartır, öfkeden titrer duruma getirir ve bir soğuk rüzgarla bütün bu sessizliğin yerini şiddetli öfkeler alırdı. Hatta bu bozuşmaların verdiği sıkıntı Sermed'i iki kez birkaç günlüğüne yatağından çıkmayacak duruma düşürmüştü. Her şey, okudukları kitaplar, ortaya koydukları düşünceler, sergiledikleri arzular ve tercih ettiklerine kadar her şey ayrı ayrı saldırı nedeni olurdu.

Macid, bugün bunları hatırladıkça gülüyordu. Sorulsaydı, hepsinin nedenlerini söyleyemeyecekti, çünkü tüm bunlara mantıklı bir neden bulamıyordu. Yalnızca bir alışkanlık gibi birbirlerini ağlatmaktan garip bir haz alıyorlardı, o kadar.

Delikanlı şimdi rıhtıma inmiş, kaya oyuklarına şırıltıyla vuran suların vuruşları arasında dalgın dalgın geziniyordu.

Derken aralarına Nevber girmişti. Nevber de akrabalarıydı. Henüz üç yıllık gelinken kocası bir kazada ansızın ölmüştü. Genç yaşında dul ve kimsesiz kalmış, güvenilir yer olarak burasını bulmuştu. Bu, Macid için yeni bir düşmanlık vesilesi oldu.

Nevber, bilmeyerek Sermed'in Macid'e attığı taşları, yaptığı dokundurmaları ve vurduğu darbeleri tersine çevirme aracı olurdu. O dönemde Sermed'de olağanüstü bir süslenme düşkünlüğü, on beş yaşın verdiği hayal zenginliği ile romanlara tutkulu bir düşkünlük vardı. Bunlar birçok saldırı nedenleri oluyordu. Bu gün şu biçimin seçimi, yarın şu hikayenin okunması, şimdi şu gençlik hayaline veda edilmesi, şimdi şu gizli emelin açığa vurulması... Bütün bunlar genç kızın aleyhine birer silah gibi kullanılırdı.

Çoğu zaman Nevber de Macid'le aynı safta olurdu. O zaman bu ahmaklıklar ve vicdansızlıklar karşısında Sermed'in gençliğin hayal dumanlarıyla buğulanan gözlerinde ne kadar öfkeli yağmurlar meydana gelirdi. Bunların yanında genç kız çevresinde sakin, rahat, sığınılacak bir göğüs bulamamaktan ileri gelen bir tutkuyla kendisini okumaya vermişti. Saatlerce ortalarda görünmez, kitaplarına dalar, yalnız yemek vakitleri ortaya çıkardı. Aslında o da çok hırçındı. Bu mücadelelerde manevi bir tat buluyormuş gibi kimi zaman Macid'e doğrudan doğruya saldırdığı olurdu. Yenildiği zaman, bütün vücudu hıçkırıklarla sarsılarak saatlerce ağlıyordu.

Şu anda Macid hatırladığı bu gözyaşlarını düşünerek kendisini ayıplıyor, bu inatlara acı acı gülüyordu. Artık bu çocukluklara son vermek gerektiğini, hem de epeyce geç bile kaldığını itiraf ediyordu. Bu davranışları, anlamsız, çocukça, aşağılık davranışlar olarak kabul ediyordu. Ne yolla olursa olsun, kesin bir barış anlaşmasına Sermed'i zorlayacaktı. Annesiyle babası da döndüklerine göre bari hiç değilse dargın ayrılmamak gerekirdi.

Macid, bu dönüşün hayatında ortaya çıkaracağı değişikliği düşündü. Bir zamanlar ayrılığıyla o kadar acı çektiği annesinin yıllar sonra dönüşü kalbine çok büyük bir sevinç veriyordu. Hayatın getirdiği acıların dineceği yerin ancak bu şefkatli göğüs olduğundan emindi. Bunu düşünerek, bütün kederlerinden artık kurtulacağına inanıyordu.

Kadınlara karşı uçmaya hazır bir hayalciye ilk gençlik yıllarının açtığı aşkın mavi ufuklarından sonra başarıların verdiği büyük bıkkınlık duygusu bir hastalık gibiydi. Her yaştan, her zevkten, her aşktan ibaret başarıların verdiği bu duygu kalbini harap eden biricik hastalıktı. Kendisine acı bir pişmanlık vermeden, kapanmaz yaralar açmadan geçen hiçbir ilişkisinin olduğunu hatırlamıyordu. Sahip olduğu hiçbir kadında aradığını bulamamak, her birinde nefret ettiği şeylerle karşılaşmak, beklenmedik yeni üzüntülerle yıkılmak... Bütün bunlar gençlik ateşiyle yanan kalbine, sınırsız umutlarına bir tekdüzelik, bir sakatlık, bir güçsüzlük getirmişti.

Ne zamandır kalbinde hiçbir kadına karşı yeni titreyişler, gençliğin kutsal gecelerini renklendiren gülümseyişlerden doğan ürpermeler doğmuyordu. Aşkla ilgili bütün duyguları kanıyor ve inliyor gibiydi...

İşte kalbinin bu çöllüğünden kaynaklanan bıkkınlık, binbir çeşit hayat kederleriyle birleşerek ona yoğun bir umutsuzluk vermişti. Oysa bugün o kadar ağlanılmış, o kadar aranılmış annesinin göğsünde, hiçbir göğüste soluyamadığı avutucu ve rahatlatıcı kokuyu bulacağına güveniyordu. Bu nedenle büyük bir yaşama sevinciyle doluydu ve keyfi yerindeydi.

Babası geldikten sonra kesinlikle karşıya, Beykoz'a geçmek gerekecekti. Aslında bu, alışkanlıklarında bir değişiklik olacağı anlamına geliyordu. Dolayısıyla da onu biraz

rahatsız ediyordu. Kalender'de, Tarabya'da, Büyükdere'de sürülen bu hayattan kendisine çok büyük bir bıkkınlık gelmişti. Burada yine aynı insanlık dışı hareketlere ve aşağılamalara maruz kalacaktı. Yine soğuk davranışlara, duygusuz aşk gösterilerine maruz kalacağını düşündükçe canı sıkılıyordu. Ancak çevresindeki manzara değişecek, yeni çiçekler ve insanlar arasında ama annesinin yanında geçecek bu yeni hayatı şimdiden sevmeye başlıyordu. Yalnız Sermed'le ilgili küçük bir acı duyuyordu. Onu bu kadar üzen onunla olan uzun birlikteliğin kötü hatıralarıydı. Bu kötülükleri o incelikli genç kızın aklından nasıl sileceğini düşünmeye başladı.

Ah! Vaktiyle neler yapmış, ona ne kadar kaba davranmıştı? Yaşanan anılar yeniden zihnine hücum ediyordu. Sermed'i sinirli ve titrer durumda, sapsarı görmek için neler yapardı. O siyah gözlerde, küskün kaşlarda. sinirli dudaklarında bir dargınlık titreyişi uçuştuğunu görmek için ne hileler arıyordu. Bütün bunları hatırlayınca şimdi utançtan kızarıyordu.

Sermed tercih ettiği için bütün İngilizlerden nefret etmişti. Onun bütün düşüncelerini reddedip küçümsemiş, yalnızca onu aşağılamak için "Yalnızca Fransızlar!" diye tutturmuştu. Mürebbiyesinden kalma düşüncelerle oluşan Sermed'in bütün inançlarını birer birer çürütüp aşağılamak için nasıl bin dereden su getirdiğini hatırlıyordu. Onun küçük bir gülüşüne karşı günlerce direnerek yeni nedenler, yeni bahaneler buluyordu. Onun sevdiği yazarları, beğendiği şairleri, öyle düşünmediği halde birçok kusurlara boğuyordu. Onlarla sürekli alay ediyordu. Şimdi bütün bunları hatırlayarak, "Ne saçma!" diye mırıldandı.

Yemeğe indiler.

Bu akşam büyük beyefendi gelmediğinden, yanlarında yalnız hanımefendi vardı. Zayıf yüzünde gülümsemenin hiç eksildiği görülmeyen öteki annesinin karşısında Macid, o kadar zaman uzak kaldıktan sonra dönecek olan o çok sevgili anne babasından söz ediyordu. Ayrılık acılarını, gizli dökülen gözyaşlarını açıklıyor, geldikleri zaman yaşayacakları hayat hakkında mantık yürütüyordu. Babası, iki yıl önce Beykoz'daki çiftliği onartıp yeni binalar yaptırmıştı. Demek ki orada oturmayı düşünüyordu.

Hanımefendi ve Nevber konuşurken Sermed susuyordu, genç kızın kaşlarına bir bıkkınlık ifadesi gelip oturmuştu. Ara sıra Macid, aşırı bir sevinç gösteren Nevber'i bırakıp ona dönerek iltifat edici sözler söylemekten zevk alıyordu. Ancak Sermed'den kısa, sert, tek kelimelik cevaplardan başka bir şey elde edemiyordu. Bununla birlikte her amaca ulaşmanın verdiği kendine güven duygusuyla affedileceğinden emin görünerek bu çabayı sürdürüyordu. Beykoz'a geçtikleri zaman, yılın büyük bir bölümünü orada geçirmek üzere Sermed' den söz almak istiyordu. Ancak sessizlikten başka bir şey elde edemiyordu.

Macid, ne yaptıysa, tüm çabasına rağmen genç kız yoğun bir suskunluk içindeydi. Hatta annesi bile bu durumu garip karşıladı ve sorup anlamak istedi ama o da sudan bir cevap aldı. Sermed'in beyaz yüzünde, ince dudaklarında, siyah gözlerini süsleyen kaşlarında inatçı bir dargınlık çizgisi vardı. Her türlü ricaya karşı direniyordu.

Geçmişte düşmanlık için gösterdiği inada benzer biçimde Macid, bu dargınlığı ortadan kaldırmak için garip bir ısrarda direniyordu. Şimdiye kadar Sermed'in üstünde bir etkisinin olduğuna inanıyordu. Bunu kullanarak son zamanlarda pek az görülen genç kızın gülümsemelerini davet et-

mek istiyordu. Bunu sağlamak için bütün çekici özelliklerini, bildiği güzel sözlerin hepsini kullandı. İlk olarak genç kızın giyim zevkini göklere çıkarmaya başladı. Hiçbir kadının buna karşı koyamayacağını sanıyordu.

Ona göre Sermed'in kıyafeti öyle büyüleyiciydi ki İstanbul'da hiçbir kadında bu kadar zarifini görmemişti. Gülerek "Bunda İngiliz becerisi var" diyordu. Bu becerinin, elbisesinin biçim ve rengiyle ilgili seçim zevkinde kendisini nasıl da ortaya koyduğunu belirtiyordu. Bu kadar kusursuz giyinebilmek için ne kadar benzersiz, ne kadar ince bir yaratıcılık aşkı gerektiğini söylemeden geçemiyordu. Daha sonra bu yaratıcı aşkın ne olduğunu uzun uzun anlatmaya başlıyordu.

Böylece sofranın son dakikalarında yalnızca Sermed'le ilgilenilmiş oldu. Salona çıktıklarında da konu yine Sermed idi. Hanımefendi, balkon kapısının yanındaki uzun kanepeye uzanmıştı. Nevber bir köşede, ikili bir koltuğa yaslanmıştı. Macid, piyanoya dayanarak camların arkasında suskun duran genç kıza bakıyordu.

Sermed, akşamın henüz her şeyi kucaklayan karanlığının karşı sahillere verdiği hüzünlü görünüme bakıp bir köşede can sıkıntısının sessizliğine gömülmüştü. Yüksek lambaların üzerine örttüğü yeşil ipeklerden sızan hüzünlü, yaslı ışık içinde duruyordu.

Macid, yanı başındaki Nevber'e söz söylerken Sermed için de bir şeyler anlatmaya çalışıyordu. Derken dolaylı anlatımı bırakıp aniden Sermed'e dönüp dedi ki:

— Geçmiş bütün kusurlarımın affedileceğinden emin olsam, ricamın kabul edileceğini bilsem, çaldığınız o güzel parçalardan bir ikisini lütfetmenizi özellikle isterdim...

Eski soğuk nezaketleri, ikisini de iyiden iyiye anlaşıl-

maz, göstermeli ifade biçimlerine alıştırmıştı. Nevber, bu sözün ardından gürültülü bir kahkaha attı. Sonra dönüp Sermed'e bakarak seslendi:

— Canım bu ne resmilik?

Macid, acı bir gülümseyişle ona cevap verdi:

— Buna lisan-ı iltimas (ayrıcalıklı dil) dil derler. Kabul olunması kuşkulu bir rica için kullanılacak özel bir dil bu...

— Ricanın kuşku olduğunu nasıl anlıyorsunuz?

— Çünkü hanımefendi için her rica, yerine getirilmesi olanaksız bir emir sayılır...

Yine elinde olmadan sözü belirsiz bırakma huyuna yenilmişti... Bu hareket ile sofradan beri harcadığı tüm çabaların kazandırdıklarını bir anda kaybolmuş görünce yeniden terbiyeli ve alçakgönüllü bir tutum aldı. Eğilerek rica etti:

— Lütfen!

Genç kız, sinirli bir tavırla başını sallayarak teklifi reddetti:

— Affedin beni, bu gece pek yorgunum.

Macid, ısrarlıydı:

— Rica ederim, bakın kalbimi kırıyorsunuz...

Bu arada Nevber, durumun devamını uygun görmüyormuş gibi yerinden sıçrayıp piyanoyu açtı. Arka arkaya attığı birkaç küçük kahkahanın ardından seslendi:

— Nazın ne olduğunu görüyorsunuz, değil mi? Naz etmenin ne olduğunu bilmeyen bir tek ben varım galiba... İşte size istediğiniz şeyler... Daha da ne isterseniz...

İskemleyi çekip hızla oturdu ve salonun uykulu sessizliğini güzel seslerle doldurdu. Sesler dağılarak yayılıyor, farklı boyutlar alarak salonda yankılanıyordu. Ancak Macid Nevber'e o kadar gücenmişti ki neredeyse onu dinlememe

isteğine yenilecekti. Bu arada sözleriyle Sermed'i ne kadar kızdırdığını anlamıştı. Böyle devam ederse affedilmekten umudunu kesmesi gerekiyordu. Son günlerde oluşacak yeni yeni dargınlıklarla ölünceye kadar sürecek bir düşmanlığın devam edeceğinden korkuyordu.

İster istemez bir sandalyeye oturdu. Nevber'in her şeye rağmen pek iyi çaldığı Strauss'un bir valsini dinlemeden öylece sustu. Sonra birdenbire Sermed'in kalkıp balkona çıktığını gördü. Onu izlemek gerektiğini düşündü ve hemen yerinden kalktı. Bir sigara yakmak için kalkmış gibi davrandı ve sigarayı yaktıktan sonra balkonda içmek istermişçesine oraya doğru yöneldi.

Balkonun bir köşesinde parmaklığa dayanmış olan Sermed, dalgın dalgın düşünüyordu. Delikanlı, reddedilmekten korkulan zamanlara özgü bir tereddütle diğer köşede sigarasını içiyordu.

Son vapurun geçerken ürettiği dalgalar birbirlerine çarparak, sıçrayarak rıhtımın taşlarına vuruyordu. Deniz, sessiz bir durgunlukla iki sahili hafif birer gölgenin düştüğü kucağına almıştı. Sahiller Boğaz'ın karanlığına doğru toplanan bir sis birikintisi gibi görünüyordu. Boş kıyıdan akan beyaz hayaller arasında bir umut ışığı gibi kırmızı dubanın yüzeyi, siyah denizde titreşip göz kırpıyordu. Karşı sahilde Beykoz'a yanaşmış vapurun makinesinin gürültüsü duyuluyordu.

Sigara bitince delikanlı bunu bekliyormuş gibi elinden fırlatarak genç kıza yaklaştı:

— Ne harika bir gece!

Genç kız, bu gecenin güzelliğine pek de kapılmış gibi görünmüyordu.

Macid sözlerini sürdürdü:

— Sizin kadar sessiz ve kederli bir gece... Şairlerin gecenin sessiz ruhuna nüfuz etmeyi istemeleri gibi ben de sizin sıkıntılı düşüncelerinize nüfuz etmek istiyorum...

Sermed biraz kıpırdandı ama konuşmadı:

— ... En çok bu sıkıntıda benim de payımın olduğunu bilmenin verdiği derin acı nedeniyle bunu yapmayı çok istiyorum. Eğer bana acıyorsanız beni affettiğinizi ağzınızla söyleyiniz. Artık ayrılacağımız zamanlara geldi. Hiç değilse bir çocukluktan başka bir şey olmadığı ortada olan geçmiş kabahatleri lütfedip affetme yüceliğini göstermeyecek misiniz? Çünkü büyük acılar çekiyorum...

Genç kız, kırgın bir sesle mırıldandı:

— Ne kadar geç...

Sonrasında da bu sözden pişman olmuş gibi ekledi:

— Rica ederim böyle düşünceleri bırakınız... ufacık bir şeyin ne kadar üstüne düşüyorsunuz! Pekala, madem bu kadar istiyorsunuz...

Gülümseyen bir yüz ifadesiyle küçük elini uzattı:

— Ama tekrar etmemek şartıyla...

O sırada Nevber balkonda göründü. Işığın saçlarına verdiği altın pırıltılarla kapıda durdu:

— Oooo, müjdeler... Bu ne başarı böyle, sizi el ele görüyorum... Demek artık barıştık... Ama benim darıldığımı da ayrı bir yere kaydediniz... Beni piyanoya mahkum edip de gecenin bu mehtabına karşı siz buradasınız...

Nevber, eliyle Boğaz'a doğru uzanan denizin mavi pırıltılarını gösterdi.

— ... bakın çocuklar, bu ne güzel bir gece bu... Haydi biraz denize çıkalım... Az önceki kusurunuzu affederim ama bu şartla, tamam mı? Gemicilik damarlarım kabardı yine... Kendimde sizi taa Kalender'e götürecek kadar güç hissediyorum. Ne dersiniz? Kabul mü?

Bu düşünce hemen kabul edildi. Kadınlar üstlerine ve başlarına birer örtü almak için odalarına çekildiler. Macid de gidip bir uşağa sandalı hazırlamasını emretti. On beş dakika sonra üçünün içinde olduğu uzun ve zarif maun sandal iskeleye doğru gidiyordu. Sermed'i dümene oturtmuşlardı.

Hamlada (tekne arkasındaki küçük kürek) Nevber oturuyordu. Öteki küreği Macid'e bırakmıştı. Nevber, bir pehlivan gibi denizle boğuşuyordu. Gönlünden kopan gülüşlerle taşan coşku ve neşeyle yakamozları köpürtüyor, kaldırdığı küreğinden ışıklı suya nur damlaları düşüyordu. Ötekiler susuyor, ağızlarından arada bir birkaç söz çıkıyordu.

Deniz çok güzeldi... Tuzlu, ürkek bir esinti, küçük dalgaların titrekliğinden yayılan baştan çıkarıcı bir koku gibi onları kendilerinden geçirircesine çevreliyordu. Sandal suları yararak ilerlerken fenerlerin, yalıların pencerelerinden süzülen ve titreşen ışık demetleri kırılıyordu. Ardından parçalanıp dağılarak dalgalara ayrılıyor, suyun üstünde yeniden eski biçimine bürünüyordu. Bu dalgacıkların kucaklaşmalarından ve kıyıları yalamalarından çıkan sesler birbirine uyuşarak bir şarkı oluşturuyordu. Köpüklerin ışıltılı izleri, denizde birer ışık dalgası gibi kalıyordu. Sandal, yardığı suların şırıltılı sesleri altında birer hayalet gibi duran üç kişiyle birlikte denizin durgun sularında kayarak yalıların önünde ilerliyordu.

Kalender'e yaklaştıklarında, Nevber kürekleri bırakarak yorgun bir gülüşle sızlandı:

— Artık yoruldum, biraz dinlenelim.

Bunun üzerine Macid küreği tek başına çekmeye başladı. On beş dakika sonra Tarabya'ya girdiler.

Sahilde tek tük insan şekilleri oynaşıyordu.

Birdenbire uzaktan bir müzik sesi gelmeye başladı. Sandaldakiler o tarafa bakındılar. Derken oradaki gemilerin gerisinde fenerlerle donanmış bir sandalın çıktığını gördüler. Bu yeni sandal, gecenin karanlığında dans eden renkli fenerleriyle göz alıyordu. Sandalın üzerindeki tentenin püsküllerine şekil şekil kağıt fenerler asmışlardı.

Derken iki sandal yan yana geldi. Sandalın içindekiler uzaktan bir yığın gibi görülüyordu. Düşük, tekdüze, ağır bir sesle, hüzünlü bir Rum şarkısı söylüyorlardı. Bütün bu seslerin arasında önce hüzünlü, yaslı bir kadın sesi titreyerek yükseliyordu. Arada sırada bir kitaranın boğuk, kederli, inleyen ezgileri titreşiyordu. Hemen peşinden yine o düşük, aynı tarzdaki ağır ses, o hüzünlü, kederli, inleyen bir kadın sesiyle devam ediyordu.

O sırada iki sandal çok ağır ilerliyorlardı. Birbirlerine yaklaşıncaya kadar epey bir süre geçmişti. Yaklaştıkça iki sandaldakiler birbirlerinin şekillerini ayırt edebiliyorlardı. Şimdi sesler susmuştu. Diğer sandaldan tek tük Rumca sözler söylenmeye başlamıştı. Ardından o şarkı tekrar söylenmeye başladı. Aynı hüzünlü biçimiyle devam etti.

Bu ikinci sandaldakiler fenerlerin sallanan ışıklarının rengarenk yansıdığı denizin üstünde hareketsiz duran sandalın içindeydiler. Sandal, kımıldamadan sessizce duruyordu. Sandaldan gelen kederli müzik, bizim üç genci hüzünlü bir havaya sokmuştu dense yeridir.

İki sandal iyice yan yana geldiğinde görüldü ki ara sıra inleyen sesi gecenin karanlığında yankılanan kadın, içinde bulunduğu sandalın aynalığına yaslanan bir erkeğin göğsüne yatmıştı. Kendinden geçmiş bir halde şarkı söyleyen kadının ağlamaklı hareketleri ara sıra çıkardığı sesi az çok yansıtıyor gibiydi. Oldukça kısık, kederli, inleyen nameleriy-

le bu aşk acısı arasında bir matem iniltisi gibiydi. Şarkı damla damla titreyerek çevresine öpücükler dağıtan namelerle devam ediyordu.

Merakla sandaldakilere bakarak yanlarından geçtiler.

Nevber, yeniden küreklere sarıldı:

— Uyanalım, artık....

Bir rüyadan uyanmış gibi kendine gelen Macid mırıldandı:

— Bir an kendimi Venedik'te sandım inanın.

Sandal yoluna devam etti.

Birdenbire küçük bir kahkaha atan Nevber kürekleri çekmeyi bıraktı ve merakla sordu:

— Venedik mi?

Daha sonra cilveli bir edayla arkaya doğru yaslanarak, kendisine doğru eğilen Macid'in kulağına bir şeyler fısıldadı.

O ara Macid telaşlanmşıtı:

— Aman, dikkat etsenize Sermed, az daha bizi gemiye çarptıracaksınız...

Bu anda gemiden süzülen ışıklardan bir demet Sermed'in yüzünü aydınlatmıştı. Yüzene vuran ışıkla birlikte genç kızın gözlerinin yaşlarla dolmuş olduğu görüldü.

Bunu gören Nevber şaşkınlıkla bağırdı:

— Bu da ne, Sermed ağlıyor!

Macid:

— Ne diyorsunuz? Nasıl olabilir?

Nevber:

— Yemin ederim ki ağlıyor!

Sermed ise ağladığını reddediyordu.

Nevber ise düşüncesinde ısrarlıydı:

— Nasıl yok? Bak, sesin de titriyor. İtiraf et canım, dinlediğin şu şarkı seni de etkiledi işte... Ne bileyim, kadının sesinde nasıl bir garip titreme vardı... insanın kalbini...

Meraklanan Macid kürek çekmeyi bırakıp Nevber'in sözünü kesti ve sordu:

— Ne oldu, rica ederim açıklayın.

Sermed, yavaşça konuşup onları susturmaya çalıştı:

— Hiç! Hiçbir şey yok...

O sırada sandal Tarabya iskelesinin yanından geçiyordu.

Üçü de düşünceliydi. Yalnız arada sırada Nevber'in küreklerinin köpük oyunları denizde ışık oyunlarına neden oluyordu. Ardından Nevber, yine var gücüyle küreklere asılıyordu.

İngiltere Elçiliği'ne ati konağın önüne geldikleri sırasında Macid, bayanlara döndü:

— Geri dönsek mi artık?

Nevber, başını döndürüp şikayetçi bir tavırla söylendi:

— Dönmek de ne demek? Ben sizi Büyükdere'ye kadar götüreceğim demedim mi?

Macid gülümsedi:

— Ancak kabul etmelisiniz ki bizi götüren yalnız siz değilsiniz... Dahası, kürek oyunlarınızla benim harcadığımı çabayı da boşa çıkarıyorsunuz...

Nevber, gülerek bir kez daha söylendi:

— Kendini beğenmiş!

Bu arada deniz havası epey serinlemişti. Denizin yüzeyinde titrek dalgacıklar uçuşmaya başlamıştı. Boğaz'dan esen sert rüzgar baharın yaydığı taze çiçek kokularına karışıyordu.

Bu kez Sermed sordu:

— Eee, dönecek miyiz?

Diğer ikisinden ses çıkmadı:

— Nasıl isterseniz...

Bunun üzerine Nevber dönme komutunu verdi:

— Öyle ise...

Genç kız, küreğiyle sandalı sağa doğru döndürmeye başladı. Az sonra sandalın başı bir daire çizdi ve geriye döndüler.

Köşke çıktıkları zaman saat üç buçuğu bulmuştu.

Bir ara salonda Sermed'i tek başına yakalayan Macid, hemen yanına sokuldu:

— Rica ederim... Rica ederim... O gözyaşları neydi öyle?

Hafif bir kararsızlıkla bocalayan genç kız, kızaran yanaklarıyla bir saniye sessiz kaldı. Sonra fısıltı gibi zar zor duyulan bir sesle denizde söylediklerini yineledi:

— Hiç! Hiç!

Ardından tatlı bir gülümsemeyle ekledi:

— İzin verirseniz, Miss Çarmin size iyi geceler desin!

Bu sözlerin ardından genç kız Macid'i selamlayarak yanından uzaklaştı...

Aradan bir hafta geçmesine rağmen gelecek olanlardan henüz bir haber gelmemiş, hiçbir hayat belirtisi ortaya çıkmamıştı.

Bu durum köşktekilerin hepsini hem meraklandırıyor hem de üzüyordu. Konuşmalar dönüp dolaşıp hemen hemen hep bu konuyla ilgili tahminlere gelip dayanıyordu.

Bir salı günü öğleden sonra hep birlikte salonda oturuyorlardı, Karadeniz'in, kışın bir kalıntısı olmak üzere, köşkün açık pencerelerinden bahar güneşine karşı öbek öbek kar

bulutlan yolladığı görülüyordu. Sert bir rüzgar denizi dalgalandırarak pencerelere vuruyor, perdeleri sallıyordu. Yine de bu rüzgarda bile gönül okşayan bir yumuşaklık vardı. Bu arada Macid, kotrayla Kavaklar'a kadar bir gezinti önerisini ortaya attı. Son günlerde Sermed'le aralarında iyi bir yakınlık kurulmuştu. Bu nedenle yaptığı önerinin kabul edileceğinden kuşku duymuyordu.

Nevber, yerinden sıçrayıp ellerini çırptı:

— Yaşa, yaşa... Ah, ne güzel olur!

Sonra Sermed'e dönerek sordu:

— Öyle değil mi?

Sermed:

— Ben rahatsızım.

Ancak genç kızın bütün alınganlıklarını iyi bildiğini düşünen Macid bu soğukluğun pek göstermelik olduğunu tahmin ediyordu. Görünün oydu ki yalnızca gezmeye gitmeyi pek arzu etmiyordu.

Macid:

— İyi, o zaman... Ne yapalım... Ne zaman isterseniz... Madem ki bu gün rahatsızmışsınız...

Ancak bu kez Nevber, canı sıkkın bir tavırla yerine oturdu:

— Kim bilebilir ki... Belki de o gün ben rahatsız olurum!

Sonra birdenbire aklına bir şey gelmiş gibi sözlerine devam etti:

— Ooo, eğer siz ikiniz böyle birleşip beni ihmal edecekseniz... Sonra ben de pat... bir şey çıkarırım... Bilirsiniz ya... sizi yeniden birbirinizle tutuştururum haa...

Sermed'in yüzüne bakan Macid sordu:

— Acaba bu mümkün mü?

Genç kız susuyordu ama gözlerinden şu sözcükler okunuyordu sanki:

— Artık asla, değil mi?

Sermed:

— Biliyor musunuz? Biliyor musunuz Macid Bey, geçen gün ben olmadan kotra ile gezmeye gitseydiniz o kadar kırılacaktım ki...

Delikanlı, tepelerinde sallanan bir salkıma yetişmek için ayaklarının ucunda yükselmeye çalışıyordu:

— Demek o gün size itaat etmeye...

Genç kız, küçük kırmızı şemsiyesiyle kumlara gelişigüzel şekiller çizerek cevap verdi:

— Beni pek sevindirdiniz... Bugüne kadar Nevber aramızda bir düşmanlık aracı iken bu kez tersi olsun istemiştim. Ömründe bir kere de halamın kızı benim sevincime bir neden oluştursun. Eğer siz bu isteğimi keşfetmemiş olsaydınız...

Macid, çiçeği koparmıştı. Genç kızın yanına yaklaşarak sordu:

— Eee, keşfetmemiş olsaydım...

Sermed, başını eğerek devam etti:

— Keşfetmemiş olsaydınız, kalbinizle dilinizin aynı şeyi söylemediğini düşünecektim...

Macid:

— Artık bunun tersinin geçerli olduğuna kesinlikle eminsiniz, değil mi ya?

Genç kız, başını güçlü bir güven duygusuyla sallayarak cevap verdi:

— Evet, kesinlikle.

Bazen Macid davetli olduğu ya da gitmek zorunda bulunduğu bir yere gitmek için köşkten çıkarken genç kızı bahçenin ıhlamur gölgelerinde bir şezlonga uzanmış olarak görüyordu. Denizden, çiçeklerden, yapraklardan yayılan bayıltıcı hoş kokularla kendinden geçmiş bir biçimde Goncourt kardeşlerin ya da Daudet'nin bir romanını dizlerinin üzerinde okuyordu. Sessiz ve sakin hayallere dalmış bir durumda olurdu. Macid döndüğü zaman yine onu aynı durumda, yine aynı bakışlarla, yine aynı sayfanın üzerinde bulurdu.

Macid bir gün merakla genç kıza sordu:

— Rica ederim... Okumuyor musunuz?

Genç kız gülümseyerek ona baktı. Bir keder çizgisi bu gülümsemeye hüzünlü bir sarhoşluk veriyordu:

— Okumak mı? Hem de kaçıncı defa...

Elinde Rahibe Filomen romanı vardı:

— Daha rahibe olmadı ama bu kararı vermek ne zorunluluk, ne acı bir yükümlülük...

Dudaklarında bir acıklı büzüşmeyle mırıldandı:

— Zavallı kız, değil mi?

Biraz durakladı, sonra yavaşça, usul usul inleyen hüzünlü bir hıçkırıkla mırıldandı:

— ... ve zavallı biz!

— Oooooo, bu ne gösteriş, ne süslenme, ne başarı efendim!

Konuşan Macid idi:

— Sizi temin ederim ki hiçbir hanımda bu kadar özene rastlamadım. Bu gerçek bir başarı... Doğrusu ya, bu kadar sık biçimde rahatsız edilme, bütün genç kadınlarımız arasında en küçük ayrıntısına varana kadar zarifliği böyle taklit edilemez sizin gibi bir hanımefendiye nasip olabilir ancak.

Güzel giyinme düşkünlüğünün, bu hastalık krizinin ortaya çıkması için ne kadar küçük ayrıntılar bir neden olabiliyor... Bunu kendi tecrübelerimden de iyi biliyorum. Gerçi bunda ne kadar başarılı olduğum oldukça tartışılabilir bir şeyse de, kesin olan, hastalık derecesindeki güzel giyinme tutkunluğumdur. İşte bu tutkunluğum nedeniyle yaşamımın en kaygısız olması gereken anları bile bana işkence verici oluyor. Birisinde bir süslenme ihmali görmek doğrusu ya beni hasta ediyor. Bir gün vapurda, karşımdaki bir adamın kravatındaki bir eksiklik dolayısıyla köprüden geçinceye kadar resmen bir humma nöbeti geçirdim. Bir gün de kötü, çirkin bir potin giymiş bir adam, Pöti Şan'da yerimi değiştirmeme ve bundan dolayı da karşımdaki güzel bir kadını seyretmekten vazgeçmek zorunda kaldım. Bu mecburiyetler, hele bir erkek çin o kadar sonsuzdur ki... Köprüden geçinceye kadar insan yorulur, perişan olur, siz de, elbet de siz de öylesinizdir...

Genç kız, birdenbire bir neşeyle onayladı:

— Evet, haklısınız...

Macid:

— Öyleyse bu ne zahmet! Giyim tarzınızdaki şairce ruh inceliğini anlayacak erkek ya da kadını on binde bir bulamayacağınızdan emin olmalısınız.

Sermed şaşkınlıkla cevap verdi:

— Nasıl? Siz sanıyor musunuz ki ben başkaları için giyiniyorum? Hayır, kesinlikle! Ben başkalarını hesaba katmadan giyinmeye çoktan başladım. Ben ancak kendim için, kendi zevkim için, kendim istediğim için giyimime özen gösteriyorum... Yalnızca bunun için...

Sermed'de güzel giyinmenin sanatı değil, dehası vardı. Her ne bahaneyle olursa olsun, ister bir düğün, ister bir ziyaret, isterse de bir tören.... Ne olursa olsun, bir sürü oda-

sına kapanır, gözden kaybolur, ortaya çıktığındaysa bütün bakışları kendisine hayran bırakırdı. O zaman saçlarının bir kıvrımında, yakasının bir çizgisinde, omuzlarının bir yerinde, kısacası her şeyinde benzersiz ve harikulade bir zariflik görülürdü. Kimi zaman bunların çoğu kimse tarafından pek fark edilmezdi ama sonra bütün bu zarifliklerin ortaya koyduğu şiirleri okuma inceliğine sahip olanlar mutlaka olurdu. O zaman da tebrikler, methiyeler, özlem dolu sözler yağardı.

Sermed'in en ihmal edilmiş kılığında bile öyle masum güzellikler toplanırdı ki, bu ancak doğuştan zarOif olanlara özgü bir özellik olabilir. Bununla birlikte, bütün bu güzelliklerin, zarifliklerin, özenip bezenmelerin, süslenmelerin ötesinde, genç kızın yüzünde hüzünlü, kederli bir örtü görünürdü. Bu öyle bir örtüydü ki her zaman gözyaşlarıyla nemleniyordu...

Bir gün, ikisi yine bahçenin üstündeki tepelere çıkan koruda dolaşıyorlardı.

Sermed:

— Size itiraf edeyim mi? Bana bazen anlaşılmaz haller oluyor. Karanlık ruhuma bakıp da benim bile korktuğum anlar oluyor. Öyle anlayamadığım hallerim var ki hiç aklınıza, hayalinize gelmez... Size örneklerini aramızda geçen şeylerden verebilirim... Şimdi tamamıyla dost olduğumuz için, şu karanlık geçmişimizi inceleyebiliriz değil mi?

Genç adam güldü:

— Elbette, ancak beni üzer, utandırırsınız...

Sermed:

— Size kendimi anlatmak için sizi üzmeyi göze alacağım... Birbirimizi sadece bir yanımızla, düşmanca bir tarzda tanıdıktan sonra, bu itiraflar aramızda yeni ufuklar açacak sanıyorum. Sizin bana karşı düşmanca davranmanızı hiçbir

mantıklı nedene bağlayamıyordum. En şiddetli darbelerinizden bile bir zevk aldığımı itiraf ederim. Ancak yine de, belki sizin etkisini hesap etmeden, umursamazlıkla yaptığınız bazı küçük şeyler benim sinirlerimi bütün bütüne yıpratır, beni harap eder bırakırdı. İşte o zaman izlerinin hala kalbinizde kaldığını düşündüğüm yaralarınızı açmak için silahlar hazırlardım... Sahi, sizin de unutamadığınız böyle acı anılar var mı?

Macid, tüm samimiyetiyle yemin etti:

— Hayır, yemin ederim ki yaptıklarıma bugün çok üzgünüm... Sizin gibi nazik, incelikli, bu kadar gönül okşayan bir varlığı bu kadar üzmek, ömrümün en acı bir anısı olacaktır. Buna emin olunuz...

Sermed, gözlerinde yanan bir ışıkla devam etti:

— Ben ise tam tersi durumdayım. Bezen kalbimdeki yaraların acı acı sızladığını duyuyorum. Galiba bunlar iyileşmesi imkansız yaralar, çünkü bunların bütün hayatıma çok garip etkileri var. Sanki bunlar olmazsa ben mutlu olabilirdim gibi geliyor bana. Ancak bugün benim hayatım mahvolmuş durumda... Galiba bu yüzden bugün bende hala kanayan birçok yaralar var...

Macid:

— Her gencin çocukluk dönemiyle ilgili benzer pişmanlıkları olabilir. Benim de var kuşkusuz...

Başını sallayın genç kız, devam etti:

— Ah! Bu ayrı bir mesele... Buraya gelince, bütün gençlik yaralanıyor... Bunlar ruhun öyle derin yaralan ki tedavi edilemez olmalarında gerip bir tat var gibi... İyileşmelerinde bir acılık duyulur... Sizi ne kadar şaşırtacağımı bilmiyorum ama şu anda itiraf etmek hoşuma gidiyor. Örneğin kimi zaman olur, bütün emellerime ulaşıyor olmaktan

doğan zevklerden acı duyarım. İsterim ki emellerim benim için hayal olarak kalsın. Bütün ömrüm, bütün bu arzulara kavuşmanın acılığıyla geçsin... Bilir misiniz, kimi zaman kendim için nasıl bir hayat hayal ediyorum? Kısa, kısacık bir hayat... Aman Yarabbi... o kadar kısa ki arkamdan ağlayanlar olursa, 'daha henüz yirmi yaşındaydı!' diye feryat etmek zorunda kalsınlar... Ama bu hayatta, ya emelime kavuşamamadan doğan bir ölümle sönmek, ya da mutluyken ölmek... Öyle ki ölüm beni kucağına çektiği zaman vücudum, hala bu mutluluğun ürperişleriyle tir tir titresin...

Macid'de de aşırı bir giyinme titizliği vardı.

Bu öylesine ilginç bir giyinmeydi ki ilk bakışta herkesin giyinişinden farksız görünür. Ancak dikkatli bir göz, bu giyimde insanı çarpacak zarif sanatlar keşfedebilir. Basit, zahmetsiz, sade bir giyimdir bu.... O kadar zahmetsiz, o kadar sade ve o kadar basittir ki ona bakan herkes 'ne var, ben de yaparım bunu' diyebilir. Ancak sonra 'söylemesi kolay ama yapması zor görünen bir iş' karşısında kaldığını anlar, imkansızlıkla çarpışmaktan yorulur. Sonunda başını eğerek gerçeği kabul eder. Bütün çabalardan uydurma, taklitçi bir karışım çıkabilir. Ancak öteki yine de başkadır. Hem de pek başkadır. O yalnızca yaratılıştan gelen bir farklılıktır. Bu nedenle de taklitle ortaya konamaz. Onun her şeyinde seçkinlik, çok ince ve üstün bir durumdaydı. Bunun karşısındaki en kaba bir insan bile aradaki farkın büyüklüğünü anında hissederdi. Böylece dokunmakla haram bir davranışta bulunacak olmuşçasına bir saygı ve çekinme duygusu veriyordu.

Macid'in zevk ve eğlence hayatı, gençliğini arka arkaya elemlerle doldurmuştu. Bu hayatın ruhuna verdiği duygu inceliği o kadar gelişmişti ki bütün dünyada hayatını ada-

yacağı bir amaç bulabileceğine inancı kalmamıştı. Kalbini dolduramamaktan, hiçbir şeyin bu sıkıntıyı yok edemeyeceğine inanmaktan kendisini alamıyordu. Her şeyi unutmak için sığındığı göğüslerde, yalnızca ruhunun hayal kırıklığını daha da şiddetlendiren kederlerle karşılaşıyordu. Bu durum da onda kronik dertlere neden olmuş gibiydi.

Sermed'in kendisine şimdiye kadar kapalı kalmış hayatında hissettiği beklenmedik gelgitler onu fazlasıyla kaygılandırmaya başladı. Ondaki yoğun bezginliği gideriyor olmanın kendisine vereceği coşkuyla genç kıza olan ilgisi arttı. İkisinin ruhlarının duygulanış biçimlerinde birçok benzerliklere rastladı. Şimdiye kadar bunu anlayamadığına bakılırsa, bu konuda ne kadar inatçı olmasının gerektiğini düşünerek kendisine çok şaşırdı.

Sermed'in emellerinin bu kadar şiddetli olacağını ve onun hayat karşısında bu kadar bıkkınlık duyacağını hiç ummuyordu. Ancak aralarındaki yakınlık ilerledikçe, genç kızın saygısı ona öyle tehlikeler gösterdi ki bunların ürkünçlüğünden içinin titrediğini hissetti.

Sermed:

— Biliyor musunuz, kadın olmasaydım belki de mutlu olurdum, çünkü kadın olmak, kadınlar arasında çirkin olmak gibi bir şey... Bazı zaman rastladığım çirkin kadınların hayatını, onların kaderlerine boyun eğişlerini çok katlanılmaz bulurum. Böyle birini görmek bana günlerce üzüntü verir. Sıtma nöbeti geçirir gibi titrer dururum... Ah, kimsenin gözünde bir sevgi ışığı, bir istek titreyişi görmemeye mahkum olmanın ne demek olduğunu bir bilseniz! Zavallı, renksiz gözlerde ne elemler, ne acı hüzünler okurum. Oysa hepimizin hayatı bundan farklı değil ki! Her kadın, hayatında kim bilir kaç kez bu çirkin kadın bahtsızlığına düşecektir,

değil mi? Sevildiğimizi sanırken, bir sabah artık her şeyin bittiğini, doldurduğumuz kalpten artık çıkarıldığımızı, unutulduğumuzu duymaktan başka ne umarımız vardır? Ah, yarın... İşte kadınların kaderi! Sevilip de, sevilirken bir gün sevilmemeye mahkum olmak için bir kadının kalbinde nasıl bir dayanma gücü olmalı? Ben bunu düşünürken bile acı duyuyorum.

Bir iki saniye suskunluktan sonra asıl konuya geldi:

— İşte bu nedenle kadın olmamak istiyorum. Üstelik erkekler, kadınlar gibi evlenmek zorunda da değildir... oysa kadınlar...

Sermed'i böylesi sözleri, düzensiz, parça parça, damla damla toplanarak, sanki genç kızın acı çeken ruhunu Macid'nin gözünde canlandırıyordu.

Yine bir gün şunları dedi:

— Ama bu nefret sizi çok uzaklara götürecektir. Anlıyorum ki sizin herkesten farklı, kimseninkine benzemeyen bir ruhunuz var. Sizi bu duruma getiren nedir? Bunun okumak olduğu kesin... Nefret ettiğiniz yerlerden çok gecelerinizi, günlerinizi kütüphanenizde geçirmek sizde farklı bir duygusallık yaratmış. Böylece deneyim kazanmadan hayattan bıkmışsınız. Yalnız bu durumunuzda biraz çokça yazıhane ya da salon kokusu var gibi... Emelleriniz pek kadınca, pek hayal dolu... Nasıl bir hedef olduğu tam anlaşılmıyor... Biraz tuhaf, biraz garip... Ama bunların bence fazla bir önemi yok. Sorun, sizin ruhunuzu ele geçiren kara illetin varlığı. Aşk ve hayalin belli bir ölçüsü var... Oraya kadar yükselme deliliğini gösterenler, kanatlarına kaderin sert bir darbesini yiyerek, hor bakışı unutmayan sefil tabakalara düşerler... O kadar yükselmeseydik, belki mutlu olacağımız bu tabakaya inmek büyük bir sıkıntıdır. İnsanı sizin durumunuza getirir.

Sizin durumunuza, benim durumuma... Bütün çevrelendiğiniz şeyleri ruhunuza, emellerinize uygun bulamamaktan, ruhunuzun ancak tatmin olacağı şeylerin imkansız olduğunu bilmekten doğan emellere... Ah! Bunları anlıyorum... Benim de kalbimi kemiren hastalık bu değil mi?

Birbirlerinin ruhunu tanımayla gelişen yakınlık iki gencin arasında içten bir bağ kuruyordu. Bu da her zaman birlikte bulunmalarına neden oluyordu. İlişkilerindeki tüm samimiyetin yanı sıra ara ara daha önceki yapmacık nezaketin devam ettiği oluyordu. En şiddetli düşmanlıktan bir anda senli benli teklifsiz yakınlığa birden geçemiyorlardı.

Macid'in bulunmadığı zamanlarda salonda sessiz bir hüzün oluşuyordu. Aksi halde, ikisi bir köşeye çekilirlerdi. O zaman da itiraflara yol açılır ve ancak Nevber'in zorlamasıyla bu konudan ayrılmak mümkün olurdu. Kimi zaman, havadan sudan konuşmaya dalarlardı.

Gündüzleri de çoğu zaman kotrayla gezmeye çıkarlardı. Halat çekme yarışmasında başarı kazanmak için karşılaşmalar, yarışlar, iddialar, iddiaya girmeler gündeme gelirdi. Bu yarışmalarda yenilen kişi, örneğin diğerlerini yalnız başına kürekle gezdirirdi.

Bu iddialardan birisinde bir gün Sermed yenildi. Yenilginin cezası, ötekileri Kalender'e kadar sandalla tek başına taşımaktı. Nevber, iki defa bu zulmü çektiğinden inat ediyor, kesinlikle yenme hakkını istiyordu. Sermed'in bunu yapmaya gücünün yetmeyeceğini herkes biliyordu. Ancak kimse bir şey diyemiyordu.

Sonunda gece oldu ve sandala bindiler. Sermed denizle uğraşarak sandalı vapur iskelesine kadar ancak sürüklemişti. Birden sandal ilerlememeye, kürekler bu zayıf kolların buyruğundan çıkmaya başladı. Kürekler idare edilemez

şeyler gibi ağırlaşmıştı. Nevber, sandalın kıçında el çırpıyor, seviniyor, bağırarak Sermed'e der veriyordu:

— Kendi gücünü düşünmeden bahse girene böyle ceza layıktır!

Bu sırada Macid'in kalbinde bir sızı oldu. En güçlü kişilerin bile dayanamayacakları öldürücü kederlerle yüreği sızlayan bu zayıf ve güçsüz kızcağız için Macid'un ruhunda üzüntülü bir acıma yükselmeye başladı. Kalkıp kürek çekmeye oturmak, sandalı götürmek ve Nevber'i susturmak istiyordu. Ancak hem Nevber'den, hem de Sermed'in gururundan çekindiğinden düşündüğünü yapamıyordu.

Sonunda genç kız güçsüzlüğünü itiraf etti:

— Artık bittim! .. Ellerim hep nasır oldu.

Sermed, Nevber'in kahkahasını susturarak ekledi:

— Ama acele etmeyiniz. Benim yerime kardeşim gelecek.

Bu arada Macid'e bakarak devam etti:

— Bir kardeş, kız kardeşinin vermediği borcu ödemeye mecbur değil midir! Eee, o halde...

Bunun üzerine Nevber:

— Kardeş deyip geçiyorsunuz ama ona bakarsanız, Macid Bey'in benimle de kardeşliği var... Eğer amca kızı bir kardeş olursa, biraz daha uzakça bir hısım neden olmasın? Beni bu bahaneyle sandalcı gibi kullanmak niyetindeyseniz, işte sizi açıkça suçluyorum, insan kendi gücüne güvenmedikçe bahse girişmemeli, değil mi?

Macid, Nevber'e başını sallayarak bu sözleri reddetti:

"Bu nasıl olur canım. Sizin de bir kardeşiniz olmak, yemin ederim ki benim için büyük bir mutluluk olmakla birlikte elbette mümkün olmaz. Sermed'le bile kardeşliğimizi o kadar güçlükle kabul ederken sizinle varsaydığınız kardeşlik, tamamıyla imkansız bir şey olur...

Sermed ekledi:

— Yani bu kardeşlik, pek uzak kalır...

Nevber, sarhoş gibi bir kahkaha salıverdi:

"Ama çocuklar, siz böyle neler diyorsunuz? Siz nasıl kardeş olabilirsiniz? Birbirinize nikah bile düşer! Yarın anneniz ve babanız gelince, sizi birbirinize vermeyi düşünmediklerini kim bilebilir? Bana gelince..."

Nevber böyle konuşurken diğerleri birbirlerinin yüzlerine kızararak bakıp susmuşlardı...

— Kitap mı? Artık okuyacak kitap bulamıyorum. Kitaplardan artık nefret ediyorum. Hatta okumaktan, yazmaktan, müzikten, her şeyden nefret ediyorum. Ruhuma doyum sağlayacak hiçbir şey bulamıyorum. Ah, bir zamanlar ne kadar çabuk ve kolay mutlu olurdum. Her şey benim için bir mutluluk vesilesi olabilirdi. Bütün güzel şeylere karşı öyle şairce bir tutkunluğum olurdu ki. Hemen hemen her geceyi yıldızlı gökyüzüne bakıp kalbimden taşan duygulara gömülerek geçirdiğimi söylesem abartma olmaz. Ama şimdi her şey ne kadar farklı! Sanki yaşayan bütün insanların, yaşamış ve ölmüş bütün insanların kederlerinin tüm yükü benim omuzlarıma binmiş gibi... Sanki hepsini ayrı ayrı çekiyorum. Tüm bunlar benim için bir ömrün acısı gibi geliyor, ne büyük ağırlık! Birçok kimseye ümit veren bu gibi şeyler, bana en küçük bir ferahlık vermediği gibi, bir nefret ve hakaret duygusu getiriyor. Doğanın bütün güzellikleri bana ne rahatsızlıklar veriyor, bilseniz. Kimi zaman ağaçlar, dallar, yapraklar, hatta dalgalar, hatta rüzgar bile... Yani engel olamayacağım bütün şeyler de öteki kederlerle birleşerek beni eziyorlar. Gün oluyor hiçbir şey görmemek için gözlerimi kapayarak oturmak istiyorum. Hele bir gün sinirlerime dokunan bir vapurun düdüğünü işiteceğim diye sabahtan akşama kadar ne

işkence çekmiştim... Beni bu vaziyetlerden uzaklaştıracak ve kurtaracak bir şeyler olsun istiyorum. Bundan başka hiçbir şey, hiç bir şey istemiyorum.

Bu uzun söylevi bitiren Nevber, diğerlerine baktı ve hafifçe gülümseyerek, "İşte hayatım!" dedi.

Macid, çoğu geceleri dışarıda geçiriyordu. Her şeyi bir şiir ve gülüş kılığına büründüren Nevber, bu geç dönmelerin, belirli geceler kaybolmaların, bu evden çıkarken sevinçle hazırlanmaların nedenlerini tutkuyla araştırıyordu. Bunların altından bir aşk ve tutku hikayesi çıkarıyordu.

Nevber'e kalırsa Macid'in o pembe yalıdaki genç, güzel hanıma ya da bir gün birlikte rastladıkları o dilber İtalyan kadınına delicesine bir aşkı vardı...

Nevber:

— O kadın kimin karısıydı Sermed?

Sermed, bunlara bir omuz hareketiyle cevap verirdi. Nevber'in ısrar etmesi durumunda kendisini onun yanından kalkıp gitmek zorunda hissederdi.

Bir gün Nevber, bu tahminlerinde öyle ileri gitti ki Sermed aşırı bir sinirlilikle ayağa kalktı. Konuşmak istemediğini söyledi. Bu öfke karşısında Nevber içinde kabaran bir hırsla söylenmeye başladı:

— Oooooo, rica ederim. Kıskanç bir eş sanıyorum...

Macid:

— Ben mi? Ben mi? Bütün bu hayat biçiminden çok bıktım. Yaşamak zorunda olduğumuz bu günleri nasıl geçireceğim, ne yapacağım konusunda şaşkınım. Yoğun bir sıkıntı, büyük bir yorgunluk ve bıkkınlık. Bir alışkanlık gibi kendimi bıraktığım bu alemlerde ruhların, emellerin çirkinliğini, bayağılığını görüyorum. Böylesi eğilimlerin ne kadar iğrenç olduğunu hissediyorum. Gülümseyişlerle karşılaştı-

ğımda belki bana bir ilgi gösteren, beni çağıran bir bakış bağışlayanlara başımı öteye çevirmekle cevap veriyorum. Kadın, kadın! Bütün bunlar kadın mı? Ben öyle bir kadın istiyorum ki. Aman tanrım, bana güleceksiniz şimdi ama öyle bir kadın ki. Bütün bu bıktığım, hınç ve düşmanlık duyduğum kadınlara hiçbir biçimde, sonsuza kadar benzemesin, bildiğim tek şey bu. Öyle bir kadın ki. Aman tanrım, bir gün acaba ben bu kadına rastlayacak mıyım?

Macid, bir iki saniye sustuktan sonra omuzlarını silkip hayıflanarak devam etti:

— Hayal, boş bir hayal işte! Bildiğim tek şey sefilliğim, ruhumun acılığı... çünkü bütün kadınlardan iğreniyorum.

Sermed, Az rastlanan gülüşlerinden birini bağışlayan Sermed, bu sözleri yeterli görerek söylendi:

— Aman Macid Bey...

Bu itirafın Macid'in önüne serdiği gerçeğin ışıkları onu Sermed hakkında büyük bir merak ve araştırmaya yönlendirdi. Genç kız da bunu anlamaya başlamıştı. O ana dek Macid için Sermed, iyi terbiye görmüş, çok okumuş, süslenmeye düşkün bütün genç kızlardan biraz daha önde gelen bir varlıktı. Sermed, biraz hayallere dalmayı seven biriydi ancak işin aslında kendisini hayata karşı hazırlıklı sanıyordu. Bizim kadınlarda çok sık rastlanan bir kayıtsızlıktı bu... Ne var ki Macid araştırdıkça anlıyordu ki Sermed'in ruhu, ince ve derin düşüncelere kapılmış gitmiş, böylece de büyük bir duyarlığa yükselmişti. Onun yükseldiği yerde hayat yalnızca bir işkence oluyordu.

Biraz düşününce bu gülümseyen, iyi yürekli genç kızın ne dayanılmaz elemlerin yükünü taşıdığını görüyordu. Bu da ona karşı bir acıma duymasına, duyarsız kalbinin en duygusuz köşelerinden birdenbire yükselen bir acıma hissinin doğ-

masına neden oluyordu. Bütün bu kederler ve elemler kendisinin de ağırlığı altında ezildiği kederler değil miydi? Genç kızın ruhuyla kendi ruhu arasında tanışıklık bağı yaratan bu kederler ve elemler içinde Macid, kendi keder ve elemlerini unutuyordu. Bu kederler ve emellerinin açılmadan sönmüş goncasını zehirleyen nedenleri düşünmeye başlıyordu.

Ne kadar ısrarla sürdürüyor olsa da yalnızca okumanın bu perişanlığa yetmeyeceğini şimdi daha iyi anlıyordu. Bütün bunlara bir neden, temelli ve kalıcı ama aynı zamanda büyük ve korkulu bir neden arıyordu. Ancak bu nedeni bir türlü bulamıyordu. Zarif, narin ve nazik Sermed'de ne kadar güçlü elemler ve kederler olduğunu zihninde canlandırdıkça bu nedenleri araştırma merakı daha da depreşiyordu.

Genç kızla baş başa kaldıkları zamanlarda bu nedenleri genç kıza söyletmeye çalışıyordu. Ara sıra kendisi de küçük itiraflarda bulunuyordu. Hiçbir şeyin avutamayacağına emin olduğu bu kalbe küçük heyecanlar, anlık coşkular iletebiliyordu. Onun için devam etti.

— Reddolunmuş aşk mı?

Genç adam, karşısındaki pencerenin yanında, elindeki resme hüzünlü hüzünlü bakan Nevber'e verdiği cevabına devam etti:

— Siz hayatın bütün acısını reddolunmuş bir aşk ve kıskançlık olarak mı görüyorsunuz? Oysa bunlar tedavisi kolay şeylerdir bence... Bana kalırsa hayatın asıl üzüntü ve kederleri böyle şeyler değildir... Bunların üstünde öyle yaralarımız vardır ki... İşte bakınız, benim için kabul edilen bir aşk kadar dayanılmaz hiçbir şey yoktur. Oysa emelsizliğin, gözü tokluğun, nefretin ruhlarda açtığı yaralarla hayat nedir? Bunu düşünsenize!

Yine bir gün Macid:

— Evet, hakkınız var... Hakkınız var... Bizim gibi olup da bu karanlığa düşmekten kurtulmanın yolu yok. Her şeyin elem ve keder vermek için sanki birleştiği ileri sürülecek bu dünyada bu ölçüye ulaşmış bir duyguyla yaşamak nasıl mümkün olur? Kalbimiz evrenin bütün seslerine açıldığı zaman önümüzde bir hayal göğünü görüyoruz. Bu gök, o kadar mavi, o kadar yıldızlı, o kadar sonsuz ki onun hakkında özgürce hayaller kurarız. Mutluluğun gökte parlayan şu parlak Çobanyıldızı'nda olduğunu düşünürüz. Bu inanç emellerimize çok büyük bir genişlik verir. Böylece bir gün oradan düştüğümüzde herkesin dudaklarındaki bezgin bir küçümsemeden başka bir şey bulamayız. Kulaklarımızın 'Hepsi bu muydu?' iniltilerinden başka bir şey işitmediği zaman. hayat bitmiş demektir. Ah, ölmek de mutluluktur. Ancak, ne yazık ki, otururken ölmek mümkün olmuyor! Bu da gerçekleşmesi olanaksız bir şey. Ölmek için kafamızı parçalamamız, beynimizi dağıtmamız ya da ciğerlerimizi delmemiz gerekiyor... Eğer ölmek için yalnızca ölmeyi istemek yetseydi, hiç yaşamaya gerek görmeyenlerin birincisi ben olurdum, bundan emin ol!

Genç kız, inandığını belirten bir gülümsemeyle ona baktı:

— Evet, evet, haklısınız. Gerçekten böyle. Beni siz anlıyorsunuz... Bu da bana, avuntu veriyor. Çünkü anlaşılmamak da öyle bir işkencedir ki bunu da görüyorsunuz herhalde.

Sonunda bir gün Macid'in babasıyla annesinin geldikleri görüldü. Onların gelişi evde hemen bir bayram neşesi yarattı. İlk kucaklaşmalar, hemen hemen genç bir kadın olarak gidip yarı ihtiyarlamış bir halde gelen anne ile küçücük çocuk olarak bırakılıp koca bir delikanlı olarak bulunmuş

evladın karşılaşması, hızlı hızlı anlatılan geçmiş günlerin ayrıntıları, arada bilinmeden kalmış kimi olayların yine hızlı hızlı açıklamaları... Bunların hepsi bir gecenin tamamını doldurıuverdi.

Sabah olup da tekrar buluşulduğunda ilk sıcaklık çekilmiş oldu. Artık düşüncelere sakinlik, gözlere görüş esenliği gelmişti. Bunun üzerine herkesten şaşkınlık nidaları yükseliyordu. Baba gururlu bir bakışla oğluna bakarak sürekli olarak "Eee oğlum, anlat." diyor, iki dakika sonra yeniden "Ee, daha ne haber bakalım?" diyor ama bir türlü yinelenip duran sözler normal bir sohbete dönüşmüyordu. Sürekli yinelenen sözler bir türlü bitmiyordu.

Misafirler hemen yarın Beykoz'a geçmeyi düşündüklerini söylediler. Babanın düşüncesi, artık bundan sonraki günlerini sakin bir biçimde geçirmekti. Bu karar uygun bulunduktan sonra o gün, iki üç saat, hep karşıya geçme hazırlıklarıyla geçti.

Ayrılık için son saat gelince Macid, hüzünlü bir tavırla Nevber ile Sermed'e yaklaştı.

Belki bininci defa soruyordu:

— Geleceksiniz? Kesin değil mi?

İki kadının yanıtı da aynıydı:

— Kesin, geleceğiz.

Macid, o zengin doğanın ortasındaki Beykoz'da yalnız kaldığı zaman, beklenmedik bir şekilde birdenbire çok sıkıldı. Ne yapacağını şaşırdı. Yeniköy'deyken gezdiği yerlerden eve dönünce güzel sohbetlerle geçecek saatleri düşünerek zevki iki kat artıyordu, Oysa burada yıllar süren ayrılıktan dolayı annesi ve babasıyla kendisi arasında oluşmuş bulunan ve ortadan kaldırılamaz gibi görünen bir ciddiyet vardı. Dolayısıyla Yeniköy'deki sohbetlerin sıcaklığını, içtenlikli kokusunu burada bulamıyordu.

Akşamın erken saatlerinde bu düşüncelerle panjuru kaldırmış, bulutlu gökyüzünden cömertçe ışıklarını yayan ayın ışıklarına boğulmuş doğaya karşı hayallere dalmaya başlamıştı. İki ihtiyar, annesiyle babası ise yorgun olduklarını söyleyerek hemen yatmışlardı.

Macid, yeni dönen anne babasının yanından ayrılamayacağından burada geçirmek zorunda olacağı sessiz, yalnız ve kederli günleri düşünüyordu. Bari Nevber'le Sermed buraya gelmiş olsaydılar... Onlarla bu kırlarda, bu ıssızlıkta ne güzel eğlenirlerdi. Bütün bu bahar ferahlığı içinde Macid onlara çok ihtiyaç duyuyordu. Bunun üzerine hemen yarın gidip onlan alma düşüncesine kapıldı.

Gecede parlayan ışıklar içinde her şey hareketsiz, sessiz ve cansızdı. Etrafta hiçbir esinti yoktu, her yere karmakarışık gölgeler serpiştirilmiş gibiydi. Bulutların akın etmesiyle ayın önü örtüldükçe gölgeler genişliyor, birbirine karışıyordu. Çok geçmeden yeniden ortaya çıkan ay birdenbire yerlere ışıklarını serpiyordu. Her tarafta ağaçtan, yapraktan, daldan başka bir şey yoktu. Sol tarafta yüksek bir duvar vardı. Üzeri çiçeklerle sarılmış gibiydi... Karşısında göğün yerle birleştiği yerde iki top servi ağacı hareketsiz duran korkunç gölgeler gibi yükseliyordu. Bütün bu bitkiler çevreye bir tazelik kokusu veriyor, soluk alıyor gibi etraflarına hoş kokulu bir hava salıyorlardı.

Macid, bu aydınlık gecenin karşısında bir an hiç bir şey düşünmüyor, sonra ansızın acı düşüncelere dalarak saatlerce kendinden geçiriyordu.

O sırada karanlığın içinde birdenbire bir yığın yeşillikler arasındana tiz bir ses yükseldi. Cilveli, neşeli, taze bir sesti bu. Ona eşlik eden küçük bir nağme duyuldu ve sonra ses kesildi. Beş on saniye sonra aynı nağme, aynı cilveli

ses yeniden tekrar etti. Sonra birdenbire çılgın bir nağme akışı başladı. Bu, bir bülbül sesiydi. Gecenin aşıkça sessizliğinin ortasında bülbülün nağmeleri uzayıp gidiyordu. İnce, küçük, hoş nağmelerdi bunlar... bazen bir dans havasının oynak neşesi, bazen de bir aşk acısının hüzün veren iniltileri gibi derin anlamlı, duyarlı nağmeler... Derken biraz ileriden bu ilk nağmeye bir başkası cevap vermeye başladı. Çok geçmeden bu arsız bülbül arasında karşılıklı bir aşk nağmeleri atışması başladı. Bu atışma, insanı o kadar kendisinden geçiriyor, o kadar tutkulu ve o kadar cilveliydi ki Macid'i saatler boyu kendisinden geçirerek oyaladı.

Macid, bu mayıs gecesinin şairane tazeliği ortasında bu nağmelerden yayılan bir ninni dinliyor gibiydi. Kendisini derin düşüncelere bıraktı. Şimdiye kadar yaşadığı geçmiş hayata bir daha dönemeyeceğine artık iyiden iyiye inanıyordu. Bir kere artık her bakımdan serbest olamayacaktı. Yeniköy'deyken istediği zaman, istediği yere, canının istediği gibi gitmekte tam olarak özgürdü, oysa burada...

Hiç olmazsa vakit geçirmek için yanında Nevber'le Sermed gibi arkadaşlar olsaydı... Hayır, onlar kim bilir ne zaman buraya gelmeye razı olacaklardı. Belki de kendisinin onları düşündüğü şu anlarda, onların zihninde kendisinin küçücük bir yer tuttuğunu kim söyleyebilirdi ki? Yine de bu durumun imkansız olacağına inanmak istiyordu. Sermed'de ve Nevber'de bir içtenlik bulunduğunu ümit ediyordu. Dolayısıyla bu son varsayım kabul edilebilir bir düşünce olamazdı.

O zaman birden aklına onlara yazmak düşüncesi geldi. Onlara bu geceyi anlatmak, yalnız kalmaktan doğan can sıkıntısını açıklamak istedi ve zihninde yazacaklarını düzenlemeye başladı. Düşüncelerini kendisine özetle-

diğinde, bunu bir aşk mektubuna çok benzetti. Bu da onu korkuttu. "Haydi canım, çocukluk ediyorum. Gidip yatayım!" diye yatağına çekildi. O gece Macid için pek uzun, pek sıkıntılı ve pek kederli bir biçimde geçti. Şiddetli bir nöbet içindeydi sanki... Vücudu ateşler içinde yanıyor, Sermed'i türlü şekillerde, türlü kıyafetlerde, türlü yerlerde görüyordu. Bu ateşli nöbet, bazen onu beyaz kanatlarıyla çırpına çırpına uçurarak kendisinden uzaklaştırıyordu. Ardından saydam, pembe bir elbisenin kucağında bütün vücudu dalgalanan yarı çıplak bir halde onu dudaklarına kadar yaklaştırıyordu. Daha sonra onu dalgalara gömerek kendisini iniltilerle ağlatıyordu. Derken öpücüklerle güldürerek onu sevince boğuyor, bazen gelin yapıyor, bazen ölü haline getiriyor, bazen de onu nişanlı gibi gösteriyordu. Böylece onu derin kederden coşkulu umuda, umuttan derin acılara sürüklüyordu. Zaman zaman bu kabustan çırpınarak uyanır gibi oluyordu. O zaman da bülbüllerin o tatlı, yumuşak nağmeleri, o küçük, sevinç veren, neşeli nağmeleri devam ediyor, böylece uykusunu neşeli bir şarkıyla sarıp sarmalıyordu.

Günler geçti.

Macid'in babasına, hele annesine karşı bağlılığı kalbinde büyük bir yer tutuyordu. Ne var ki bu bağlılık, şiddetli bir ihtiyaç yok edemiyordu. Birdenbire ortaya çıkınca, kendisinden ne kadar uzaklaşmakta olduğunu dehşetle fark ettiği ve gittikçe büyüyen zorunlu bir ihtiyaçtı bu. Eski hayat olduğu gibi devam etseydi belki bu ihtiyaç bu kadar kesin bir biçimde ortaya çıkmayacaktı. Ne var ki yalnızlık ve dinginliğin birdenbire ortaya çıkardığı bu zorunlu ihtiyaç bir türlü dinmiyordu.

Bu ıssız ve sakin yerde vakit geçirmek için bulabildiği her hangi bir araca başvurdukça, başladığı bütün işlerde çok geçmeden derin bir bezginlik ve can sıkıntısı duyuyordu. Bağlara, harmanlara, bahçeciliğe, değişik onarım işlerine, okuma ve araştırmaya... neye el atsa olmuyordu. Canının yalnızca tek bir şey, ancak bir şey istediğini kendisine itiraf etmek zorunda kalıyordu.

Bütün bu usanç ve bıkkınlığın yalnızca yalnızlıktan ileri geldiğinden artık emindi. Artık İstanbul'a inmeyi de pek sevmiyordu. Eğer arkadaşları yanında olmuş olsaydı, yaşadığı hayatın can sıkıntısı ve usanç olmadan geçeceğinden emindi. Bütün bu kararsızlıklar ve iç hesaplaşmalarının ortasında öyle bir an geldi ki sonunda bu hayatın zevk içinde devamı için Sermed'e muhtaç olduğunu kabul etmek zorundu kaldı. Birçok inkarlardan, çekince koymalardan sonra bu gerçeği itiraf etmek zorunda kaldı. Ancak bu düşünce de onu çok korkutuyordu. Bazı bazı bu düşünce aklına geldikçe hemen kendini yürümeye veriyor, bu konuyu düşünmemek istiyordu. Ne zaman aklına düşse, bu düşünceyi kafasından silmek için bir neden arıyordu.

Macid artık karşıya, Yeniköy'e geçmeye de çekiniyordu.

Farkına vardığı bu karışık duyguların iyiden iyiye tutuşup alevlenmesinden korkuyordu. Her türlü yüceliğe karşı ters ve ürkek bir tavrının olduğuna inanıyordu. Buysa vicdanının en temiz yerlerinde bir acı duymasına neden oluyordu. Ardından kendisini ikna etmeye çalışıyor, her şeyden önce de bu duyguyu Sermed'e açıklamaktansa ölümü yeğleyeceğini düşünüyordu. Bunu ona söylemek, kendisine seslenmek için "Kardeşim" kelimesinden daha yakın ve samimi bir kelime bulamayan bu kızcağız için bu ne acı verici,

ne yıkıcı bir darbe olurdu. Bu sonuca varınca da bütün eski düşünceleri inkar ediyor, her şeye kuşkuyla bakmayı tercih ediyordu. İşte bu yüzden burada, Beykoz'daki bu köylülerin, çiftlik hizmetçilerinin arasında unutmaya, her şeyi unutmaya çalışıyordu.

Gençlik elemlerinden ve uzun kavuşma hayallerini izleyen aşk nöbetlerinden yıllarca büyük acılar çekmişti. Bütün bu acılardan sonra gelen bu baharın karşısında ilk kez içinde yeni özlemler kabarıyordu. Artık her türlü ferahlıktan uzak ve güçsüz sandığı kalbin yeniden kıpırdanmalar başlamıştı. Sanki ölümcül hastalıktan çıkmış ve yeniden yeniden hayata dönercesine tüm bunlardan büyük bir zevk duyuyordu. Dudaklarında öpücükler, gözlerinde umutlar yeşererek saatlerce kalbi çırpınıyordu. Günler ve saatler boyu tarlaların içinde, kızgın güneşin altında ufukların yeşil gölgelerine dalmış biçimde, mutlu ve kendinden hoşnut biçimde yürüyor, yürüyordu.

Ruhunun artık kurumuş sandığı bu hevesli hali çok geçmeden birdenbire gelen ve hayatını öncekinden daha ürkütücü bir karanlığa boğan bıkkınlıklar içine yuvarlanıverirdi. Emellerini yıkan, isteklerini darmadağın eden, bütün gönül ferahlıklarını bozan korkunç usançlar aniden sökün ederdi. O zaman da yaralı ve bitkin biçimde yere serilir, sızlarcasına bir sessizlikle hıçkırdı.

Bu bunalımlar altında ezildikçe sık sık aklına Sermed'in kendi elemleriyle nasıl başa çıktığını düşerdi. O zaman ona karşı yüreğinde büyük bir merhamet yarası açılır, onun kadın ve duyarlı bir kız olmasından dolayı ne kadar zorlandığını düşünerek üzülür ancak çok geçmeden omuz silkerek, "Neyime gerek!" demeye başlardı.

Bununla birlikte, bazen gözlerini mayıs gecelerinin laciverdinde bütün yıldızların uzaktan gülümsemelerine dikerdi. Bu anlarda direncini kıran bir aşk yönelimiyle kalbini duygularına bırakırdı. Böylesine anlarda Sermed'i düşünmek isterdi. İşte o zaman onu zihninde canlandırmak için yorulur, ta küçüklüğünden beri onun güzelliğini keşfetmek için süslemek istercesine bütün geçmişi didik didik ederdi.

Ah Sermed'i bütün zevkiyle, bütün bedeniyle, bütün yüzüyle ne kadar olağanüstü buluyordu. Onun saçlarındaki şiirin dili, gözlerinin hüzünlü siyah rengi, dudaklarından eksik olmayan soru çizgisi. alnının saflığı, boyunun servi gibi ve mutlu olmuş halini düşündükçe titriyordu. Onun bütün inceliklerini en küçük ayrıntılarını varana kadar yeniden yeniden gözünde canlandırıyordu. Onu yılların güzelleştiren görünümleriyle süslüyor. daracık ayakkabıları içinde incik kemikleri taşan, bütün yaramaz sinirlilikleri duyan, ince ökçelerini hırpalayan küçük ayaklarını, uzun ince parmaklarının kıvrımlarını, elinin yumuşak ve zarif yapısını tekrar görüyordü. Eldivenlerle sarılıp sarmalandığında bu elin ne heyecan verici, canlı bir şey olduğunu düşünüp bütün bunları yeniden araştırmaya başlıyordu.

Sonra birdenbire içten içe içinde bir endişe dalgası yükselmeye başladı. Onu ta kısa eteklik giydiği, siyah çoraplarının uzun konçlarıyla diz kapakları her zaman ortada olduğu yaştayken bile sevmiş olduğunu hissetti. Şimdi dehşetle ve korkuyla bunu düşünmeye başlamıştı. Bir zaman bütün rüyalarında nasıl da onu gördüğünü hatırlıyordu. Yalnız sonra, o düşmanlığın nasıl olup da ortaya çıktığı konusunda kendisini tatmin edici bir açıklama bulamıyordu.

Geçmiş anılarını derinlemesine düşündükçe kimi belli belirsiz renkler, kimi küçük belirtiler görünmüyor değildi. O zaman bu küçük kanıtlar karşısında bütün o düşmanlıkların, bütün o dışarıya yönelik tepkilerin kendi yapısında bulunan vahşilikten, zaptedilmesi mümkün olmayan özelliklerden ileri geldiğini düşünme noktasına geliyordu. Ona yönelmiş, ona yenilmiş ve ona tutulmuş görünmemek için bu hareketlerin nasıl vahşi, gururlu bir tutkuyla birbirini izlediğini düşünüyor, daha önce düşünmediği bu durumu en ufak noktasına kadar inceliyordu.

Macid'in en sevgi dolu bir davranışına karşı Sermed ufak bir terslik etse pek fazla gururlu olan Macid, bu ağır yenilgiye karşı büyük, vahşice ve inatçı bir karşılık vermeye çalışıyordu. Macid'in sergilediği bu vahşilik ve inadın, kalbini kemiren, henüz o zamanlar bir ad koyamadığı için, yalnızca keder verici, bilmediği bir yara gibi kanayan bir duygudan kaynaklandığını şimdi daha iyi anlıyordu. Tüm bunlar, yalnızca bu duygudan kaynaklanıyormuş demek... Onun sergilediği bütün bu düşmanlığın tutkulu bir sevdanın yarattığı bir düşmanlıktan başka bir şey olmadığını şimdi iyice anlıyordu. Bunun farkına varan genç adam, birdenbire içine düştüğü bu uçurumdan korkmaya başlıyor, bütün bu gerçekleri reddetmeye ve ısrarla inkar etmeye yöneliyordu. Sonra da kendi kendine "Çocukluk ediyorum!" diyerek bu düşüncelerini susturmaya çalışıyordu.

Ancak yeniden düşününce

"Buna neden şaşıyorsun," diyordu, "Bu zaten her zaman böyle değil midir anne ? Göz önünde bulunmayan, hep ihmal edilmez mi? Bu köy köşesine gelip kendilerini can sıkıntısına mahkum etmeye neden mecbur etsinler? Oysa şimdi Yeniköy, yalnızca geçen vapurları, Kalender'e

iki kürek boyu yakınlığı ile o kadar güzeldir ki... Hadi Nevber neyse, o zaten o kadar değişkendir ki onu suçlamaya gerek bile görmem. Ancak sözünün eri olma iddiasında bulunan Sermed'e ne demeli? İşte insanların vefasına bir örnek daha! Bir şey itiraf edeyim mi? Onlarsız burada daha rahatım. Ara sıra geldiklerini düşünürsem, katlanmaya mecbur olacağım sıkıntılar beni o kadar korkutuyor ki böyle kalmak istiyorum."

Macid, arınesinin koluna dayamış olduğu başını daha aşıkça bir eğimle dizlerine kadar indirerek sözlerini sürdürdü:

— Böylece senin yanında, senin kucağında, o birlikte geçmeyen zavallı yılların acısını çıkarmak istiyorum anne. Bütün sevgimizi hiç kimsenin gelip bozmayacağından emin olarak. yalnız başıma, huzur içinde.

Bir kere bunları demeye başladıktan sonra, duygularını gittikçe kaplayan bir hüzne bırakarak devam ediyordu:

— Ah anne! Senin için ne gözyaşları döktüğümü bir bilseydin. Artık hayalini bütün bütün kaybedip de zihnimde seni zorlukla vücut buldurmaya çalıştığım zaman gözlerimi yakan yaşlarla yastıkları ne kadar ıslattığımı görseydin. Anneler, yalnız anneler. Ah, eğer dünyada siz olmasaydınız, başka ne olurdu? Bütün kalbimize ilk sevgi duygusunu, o yüce sıcaklığı ilham eden sizsiniz... Sensiz kaldığım zaman bir an için cansız kaldığımı düşünmeye başlamıştım... O durumu hiç ama hiç unutamayacağım. Ayrılırken sen de ne kadar ağlıyordun. Nasıl acımadan benim okumam için bütün ayrılık acılarına razı oldun? İşte yalnızca annelerin kutsal aşkına özgü bir yücelik... Sizin aşkınızın yanında başka tutkular, başka düşkünlükler nedir, ne önemleri vardır? Vefa, yalnız sizde... fedakarlık yalnız sizde var. Bunlardan başka her şey... hepsi boş. Yalnız siz...

Yaşlar gözlerinden yavaş yavaş akarak annesinin dizini ıslatıyordu. Yıllarca yoksun kaldığı anne sıcaklığında genç adam, bütün damarlarını gevşeten, bütün kederlerini dindiren bir avunma kaynağı buluyor gibiydi. Birdenbire başını kaldırdı. Şimdi gözlerinde yaşlar durmuş, dudaklarında bir düşmanlık çizgisi belirmeye başlamıştı:

— Senden başka bütün evrenden nefret ediyorum anne... Hepsi bana acı vermek için sanki yarışıyor, oysa sen... sen....

Sonra başını annesinin göğsüne bırakarak yaşlarını tekrar olduğu gibi koyverdi.

Macid yataktaydı.

Boğazı çok fazla ağdığı ve kendisine sıkıntı verdiği halde bir ufak ameliyata razı olmamakta inat ediyordu. Kendisi için bunda ölüm tehlikesi olduğunu söyledikleri zaman gözleri anlamsız bir bakışla söner gibi kapanmıştı. Annesi baş ucunda, babasının bütün kızgınlıklarına hedef olup onu yumuşaklıkla, rica ve yalvarmayla ikna etmeye çalışıyordu. Annesi günlerdir gözyaşlarıyla, inlemelerle oğluna yalvarıyordu. Ne var ki her çabasına karşının oğlunun kaşlarında istemediğini gösteren çatılmadan başka bir şey elde etmeyi başaramıyordu.

Macid çok acı çekiyordu, Yüksek ve şiddetli bir ateşle sayıklıyordu. Ateşli bir nöbetin ateşleriyle, alevleriyle, korkulu belirtileriyle bütün hastalığı korkunç ve dayanılmaz bir işkence haline gelmiş gibiydi. Bütün rüyalarını, düşüncelerini korkunç yapılarıyla gerçekliklerinden çıkaran, ateşli uzaylarda uçuran bir nöbetti bu. Zaman zaman ortaya çıkarak hastanın beynini yoruyor, gücünü tüketiyordu.

Ama bütün bu acıların altında yatıştırıcı bir umut vardı. Her şeye karşın bu durum, Macid'in hoşuna gidiyordu. Hayattan o kadar bıkmış usanmıştı ki, kendisine ölümden söz ettikleri zaman, sanki sevdiğine kavuşma özlemini andıran bir coşkunlukla "Oh!" demişti.

Son günlerin mücadeleleri delikanlıyı çok bitkin bırakmıştı. Yeniköy'deki hayatında yalnızca bir umutsuzluk, bir çırpınma, tedavisi olmayan bir hastalık vardı. İşte şimdi burada biraz dinleniyordu. Beykoz'a geçtiği zaman hayatının değişmesi, ilk günlerde kendisini kimi emellere, kimi umutlara, kimi aşk duygularının heyecanına kaptırmasına yol açmıştı. Ancak ardından gelen birbirini izleyen sevinçler, kederler ruhunu art arda gelen acılarla çok yormuştu. Bu nedenle ölümü bu işkenceye tercih etmekte şimdi garip bir tat buluyordu,

Kapalı gözleri arasından giren ışıklar düşüncelerinde dört dönen korkularına rahatsız edici şekiller veriyordu. O zamanlarda annesinin elemlerine gömülmüş bir biçimde bir köşede sustuğunu görüyordu. Arada sırada inlediğini duyuyor, öyle sadece, rahatça ölmenin de ne kadar zor olduğunu düşünerek üzülüyordu. Sonra ağrılar, ateşler geliyor, vücudunu yakıyordu. Bu ağrılar ona hiçbir şeyi hissettirmiyor, hiçbir şeyi işittirmiyor, şaşkın ve sersem bırakıyordu.

Birdenbire çevresinde taze bir koku, hayat veren hoş bir koku hissetti. O anda ölümün, insan hayatı için o büyük, o biricik, o sevecen büyük avutucunun geldiğini zannederek mutlulukla inledi. Şimdi gözlerini açmak istiyor, açamıyordu. Beyaz kanatlı bir şey, uçmaya hevesli bir köpükten, beyaz bir varlık ona yaklaşıyor, bütün ürkek sevgisiyle sanki acılarını bitirip alıyor gibiydi.

Macid bir an için Sermed'in gülümsemesini, onun hoş kokusunu, onun siluetini görüyorum sandı. Bu biçimde öldüğünden mutlu oluyordu. Az sonra o şekil dalgalana dalgalana yaklaşarak, küçük beyaz bir kuş gibi serin serin temas edip sıcaklığını sonradan hissettiren yumuşak eliyle elini tuttu. Birden bir ses, tanıdığı, ta kalbine kadar giren bir ses duydu:

— Hasta nasıl?

Oh, bu birden gelen şifa, bu ölümün sınırı!

Gözlerini açtı, ışığın parlaklığı arasında baş ucunda bazı şekiller fark etti. Şimdi daha yumuşak, daha serin olan o el, elinden tutuyordu. Bu el o kadar küçüktü ki elinde kayboluyordu.

Gülümseyen, çekici bir çift dudak tekrar konuştu:

— Nasılsınız?

Delikanlı bitkin ve mutlu olarak haykırmak istedi ancak yalnızca mırıldandı:

— Sermed!

Karşısındaki şekiller konuştu:

— Evet, Sermed ve Nevber.

Hasta, gözlerini yarın kapayarak yana döndü:

— Ooo, Siz de mi?

Şimdi Sermed, kulağına kadar eğilmişti. Serin, hoş kokulu sesiyle, boynunun yanında konuşuyordu:

— Niçin inat ediyorsunuz böyle. Anneniz o kadar üzülüyor ki. Ben söz verdim, sizi ikna edeceğime. Sözümü dinlersiniz, değil mi?

Söz dinlemek. Hasta şimdi bu nefesle dudak dudağa ölmek, parça parça olmak istiyordu. Bütün vücudundaki elemler, acılar ve sancılar, bütün o ateşler sıyrılmıştı. Yalnız o vardı. Yalnız o, yalnız Sermed!

O ses tekrar etti:

— Ameliyat olacaksın, değil mi?

Evet, ameliyat olacak ve boğazını yardıracaktı. Oysa genç adam kalbi de yarılsın da, bütün yaraları, bütün aşkı ortaya çıksın istiyordu. O zaman kendisine acısınlar, ağlasınlar! Oh, şu anda ne kadar çok ağlamak istiyordu:

— Peki...

Annesi sevincinden Sermed'in ellerini öpüyordu. Odada hemen bir hareketlenme oldu. Sonra yine bir dalgınlık, hoş kokulu, serin, dinlendirici bir dalgınlık hastanın göz kapaklarını kapattı.

Hastalığın bundan sonraki günlerinde, bütün iyileşme ve nekahet süresince Nevber'le Sermed hastaya eşlik ettiler. Onun bu kederli günlerini gülüşleri, sözleri, şakalarıyla canlandırıyorlardı. Macid, uzun, mutlu, hoş bir nekahet dönemi geçiriyordu. Genç kadınların ikisi de bu saatlerin güzel geçmesi için birbirleriyle yarışırcasına çaba gösteriyorlardı.

Macid, bütün bu gelişmelerin ortasında hastalığa özgü bir irade zayıflığıyla Sermed'i görmeme konusunda verdiği kararını çiğnedi. Ona yönelik yakınlık duygularını kalbine atmış, onu bütün kalbinin gözleriyle görmeye alışmıştı. Böylece bir mutluluk gölgesi içinde her şeyi unutmuştu.

Her gece bülbülleri dinlemek için bekleşiyorlardı. İlk çekingen nağmeyi kim işitirse, o gece her şeyde onun sözünün geçmesine, her şeyi onun belirlemesine karar vermişlerdi. Karanlık çökünce hepsi kulak kesiliyordu. Ödülü, her seferinde Nevber kazanıyordu ama her zaman da hastanın sözü geçiyordu.

Macid, ara sıra onlara söyleniyor, şikayet ediyordu. Bir ay içinde hiç görünmedikleri için birçok sitemde bulunuyor, "Vefasızlar" diye yakınıyordu. Nevber, beyefendinin

engellemelerinden söz ediyordu. Buna karşılık Sermed'in suskunluğu Macid'in canını biraz sıkıyordu. Bu suskunluğa hiçbir anlam veremiyordu. İçlerinde hemen hemen her zaman şen şakrak ve neşeli olan, yalnızca Nevber'di. İlk günlerin neşesinden sonraki günlerde, ortalığı bir hüzün sarmıştı.

Sermed'in ara sıra gösterdiği yarı soğukluklar, çekinmeler, uzaklaşmalar bazı bazı can sıksa da çoğu zaman her şeyi unutuyor, her şey bir umut sıcaklığı içinde geride kalıyordu. Ondan sonra kayıtsızca ve kaygılardan uzak gevezelikler başlıyordu. O zaman herkes bir ferahlamayla ruhunu açıyor, emellerini ortaya döküyor, neşeli bir havaya kendilerini kaptırıyorlardı. Böylesi anlarda bile zaman zaman insan olmanın hüznü onları yine bezginliğe sevk ediyordu.

Nevber, hüzünlü hüzünlü konuşuyordu:

— Ben, hayatı harap olmuş bir yaratılış örneğiyim...

Sermed ise kız sıkıntılı bir tavırla boynunu bükerek konuşuyordu:

— Kim bilir... kim bilir, yarında felaket kadar emin olacağımız ne olacağını kim bilir?

O zaman Macid, hastalara özgü ince bir sesle gözlerine gelen karanlık bir renkle iki kadına bakıp konuşmaya başlıyordu:

— Bana gelince, kesindir ki ben asla evlenmeyeceğim...

Bu artık bir şakalaşma konusu olmuştu. Kadınlar ona "Asla evlenmeyeceği kesin olan bey" ya da "Bekar bey," diye lakaplar takmaya başlamışlar, bunun üzerine varsayımlar kuruyorlardı. Nevber çoğu zaman ikisini de geride bırakarak varsayım kurmada öne geçiyordu.

Bir gün düğününde gelini koltuğa aldığı (düğünde, damadın gelini koluna alarak. Davetliler arasından geçerek zifaf odasına çıkası) anı hatırlatarak kulağına, "Asla evlenmeyeceği kesin olan bey" diyeceğini, sonra eşiyle henüz sizli bizli iken bütün bu konuşmaları hatırlatarak onu utandıracağını söylüyordu. Buna karşılık olarak Macid, yüzünde gülümseyen reddedişlerle başını sallayarak "İmkansız, imkansız" diye söyleniyordu.

Bütün bu konuşmalar ve şakalaşmalar sırasında Sermed, hep susuyordu. O, Nevber'in gevezeliğine cevap vermeye mecbur görünen Macid'in yanında kendisine düşen konuşma payını susarak geçiştiriyordu.

Bir aralık Macid sordu:

— Siz ne dersiniz, Nevber'in bu varsayımlarını mümkün görür müsünüz?

Sermed bir uykudan uyanır gibi kekeledi:

— Ben mi? Ben mi? Bilmem... Belki!

Macid:

— Siz kadın olmaktan nefret ediyorsunuz. Peki ya erkekler ne yapsınlar? Özellikle ben. Önceleri kadınlar için öyle bir delilik ve düşkünlük göstermiştim ki bilemezsiniz. Hep hayal ile geçen gençliğimden sonra, onların arasına atıldığım zaman, ömrüm bu istekleri dindirmeye yetmez zannediyordum. Oysa bir gün gördüm ki bütün bunların hiçbir anlamı yokmuş. O zaman kalbime bir boşluk çöktü. Artık sevemediğim kadına elem verici bir acımayla bağlanmak ve ona karşı duygulanmak büyük bir azaptır. Bilmem böylesini hiçbir kadın, bir erkeği artık sevmeyince hissetmiş midir? Nefret etmekten, artık sevmemekten, bunu anlatmaktan büyük acı duyarız. Bu, reddedilmiş bir aşk gibi dayanılmaz bir şeydir. Sonra, benim en birinci hayalim, imkansızlık

karşısında yıllarca ağlamak, bir gülümseme için bir yıl kul köle olup sevdiğine tapınmaktı. Oysa bu güne kadar benim bu arzumu anlayabilecek bir kadına hayatımda hiç rastlamadım. Oh, bütün bunlar bayağı, bayağı... hepsi bayağı... Çekici olmak da başa öyle bir bela ki... Ah, bütün kadınlar bana nefret verdiler. ben bunu bilir, bunu söylerim.

Artık gezmeye çıkabiliyorlardı ancak Macid'in her türlü tedaviyi reddetmekteki inadı, onu pek halsiz bırakmıştı. Kimi zaman iki kadın, yürümesine yardım ederek hastayı yakındaki bir tepeye çıkarıyorlardı. Sürekli oturulan çitlik köşkünü bir bayır çevreliyordu. Burası zamanla yüksek ve yaşlı ağaçlarla taçlanmış, bir gezi yeri ve insanın kendi kendisiyle baş başa hülyalara dalma yeri haline getirilmişti. Boğaz'ın bütün yeşil görünümüne hakim, her rüzgara açık bir yerdi burası. Gençler burasını başka yerlere tercih ediyorlardı. Macid, bir ara görüş alanının ufku genişledikçe daha rahat nefesler aldığını söylemişti. Şimdi, çoğu zaman birçok saatlerini burada geçiriyorlardı.

Bir akşam Nevber, onları yalnız bırakmıştı. İkisinin de dalgın ve hüzünlü olduğu bir gündü. Ayaklarının altına serilen manzaraların genişliğine, başlarında açılan uçsuz bucaksız gökyüzüne karşı susuyorlardı. Bir rüzgar ağaçların tepelerinden geçerek, yaprakların hışırtısından tatlı müzik nağmeleri topluyordu.

Macid'in gözleri kıyıları taradıktan sonra Yeniköy'e döndü. Deniz yüzeyinde kaynayan hayat belirtilerini düşünerek, birdenbire başını çevirip Sermed'e döndü:

— Bütün hayatımız böyle geçse... Böyle, insanların tutkularının karanlığından uzak, bu saf ve temiz hayat devam etse. Ah, bu insanlar arasında yaşamaktan ne kadar nefret ediyorum bir bilseniz.

Genç kız, başını sallayarak ona cevap verdi:

— Yalnız yaşamanın sıkıntı ve kederleri yok mudur sanıyorsunuz yoksa siz?

Bu sorunun soruluş biçimi karşısında ikisi de sorunun gerisindeki yargı karşısında aciz kaldılar ve başlarını öne eğdiler.

Birdenbire genç kız hayatından duyduğu nefret ve yorgunluğu anlatmaya başladı. Duygularını o kadar etkili bir biçimde anlatmıştı ki üzgün bir tavırla onu dinleyen Macid merakla sordu:

— Ya aşk?

Sermed:

— Aşk mı?

Derin bir soluk alan genç kız, bir hayali gözünün önünde canlandırmak istercesine gözlerini kısıp yavaşça ekledi:

— Evet, o... bir o var! Ama aşk, insanlığın mutluluğunu sağlamaya kefil midir sanıyorsunuz? Bütün bize duygu inceliklerini veren, bütün bu hayatımızı zehir gibi acılaştıran, aşktan başka nedir, söyler misiniz? Her türlü elemlere yabancı olan genç kalpler, acı çekmeye aşktan başlıyorlar... Sonra kalplerinde öyle girdaplar açılıyor ki bakmak dehşet verir. Oysa aşk insanı oraya ne zorbalıkla atıyor!

Sonra bir şey itiraf edecekmiş gibi yavaş bir sesle ekledi:

— Biliyor musunuz? Biliyor musunuz, hayattan nefretimin en önemli nedeni yine aşktır. Sevdikten sonra aşkın kalbimizde söndüğünü görmenin, unutulmanın, dahası hafife alınmanın ölümün bile dindiremeyeceği acılar doğurduğunu düşünüyorum. Artık sevmediğimizi ya da sevilmediğimizi görmek. Oh, bu dudaklar, bu vücutlar bunlara da-

yanıklıdır. Bu gün size söylenen sözleri, belki yarın ötekine de sıkılmaksızın söylerler. Bu gün sizin olan vücut, yarın belki hoşlanmayarak bir başkasının olur. Bunların hepsi olabilir. Peki ya kalp, o temizdir, temiz kalmak ister. O yalnız bir aşkla temiz kalmak ister. Oysa bugün bu bence pek mümkün değil. O halde. Ne yapayım bu aşkı? Dünyada bir ferda-yı garam (yarının aşkı) kadar acıklı ne vardır acaba? Bana gelince, benim için bir tek aşk vardır: Ölümde aşk! Ancak severken ölürsek yarının baskısından kurtulabiliriz... İşte bu! Hayatın mutluluğu, mümkünse severken ölmektir! Bunu anlayacak, benimle ortak emelleri, umutları paylaşacak, yani beni o kadar sevecek ki. Bakınız, henüz acı çekmeden mutlu ölmek için birlikte ölmeye razı olacak, bütün bir hayatın varsayılan mutluluğunu bir geceye sığdıracak... bu adama gelince...

Bu sözlerden kadere boyun eğmişlerin cilveli bir gülüşüyle devam etti:

— O adamı hayalimde bile bulamıyorum. Çocukluk işte!

Günler bu biçimde gittikçe artan bir yakınlaşmayla geçiyordu. Her geçen günle birlikte Macid ile Sermed'in ruhunda yeni bir sayfa açılıyordu. Macid'in bu sayfalarda okudukları, genç kıza olan bağılılığını güçlendiriyor, vahşi, öfkeli kimi emeller de besleniyordu.

Nevber ise bütün bu sohbetlerden uzak kalıyordu. Alında o kadar neşeli ve iyimserdi ki ikisinin bu karamsarlıklarıyla hiç uyuşamıyordu. Onun için hayatta her şey bir ferahlık ve sevinç nedeni olurdu. O anlarda Nevber'den kahkahalar yükselir, şakalar art arda sıralanırdı. Hatta bazen Macid ile Sermed'e bile karşı konulması imkansız bir gülme isteği bulaşırdı.

Nevber, birilerini taklitte de pek başarılı oluyordu. Alay konusu ne varsa hepsi onun dehasında saklı idi. En iyi olarak düğün davetlilerini anlatıp taklit ediyordu. Kadınlarımızın süslenmelerini, en görülmemiş inceliklerine ve ayrıntılarına kadar bütün amaçları, bütün üstünlük taslama nedenleriyle birlikte ortaya koyuyordu. Bunları anlatmada onun eşi benzeri bulunmazdı. denebilirdi. Macid'i eğlendirip güldürebilen biricik şey işte buydu. Ne zaman gülmek istese Nevber'e sokulurdu. Çok geçmeden birbirinden ilginç örnekler geçit yapmaya başlar başlamaz ince, gevrek ve neşeli kahkahalar uzayıp giderdi...

Bu eğlenceye her gece Sermed de katılıyordu. Ancak bu gece, Sermed yemekten sonra karanlık bir sessizlik içindeki bir köşeye çekildi. Hatta Macid'in yanlarına davetine karşı özür bile diledi:

— Affediniz.

Nevber, hikayesine devam ederek anlatıyordu:

— Hele bazıları o kadar kıskançtırlar ki.

Ertesi sabah Nevber, balkondan Macid'in penceresine gelmiş, parmağındaki yüzüğüyle pencereye sinirli sinirli vurarak onu uyandırmak istiyordu.

— Ama hala kımıldamıyor... diyerek aşağı sarktı.

Aşağıda Sermed, küçük şemsiyesine dayanmış duruyordu. Daha o sabahın körüydü denilebilir. Güneş ağaçların arasından henüz çıkamamıştı. Yatay ışınlarıyla yaprakların arasında süzülüyordu. Gecenin bütün yeşil yapraklara, ağaçlarda açmış olan rengarenk çiçeklerin üzerine, dallara, budaklara, kısacası tüm doğaya serdiği donuk ve ince yoğunluğun üstüne titreyen, kıpır kıpır gülümseyen yıldızlar (çiğ taneleri) serpiyordu. Köşkün kanat gibi gerilmiş saçaklarının üstünde görülen Çobanyıldızı (Venüs) mavi gökyüzünde oynak bakışlarla yeryüzünü süzüyordu.

Biraz sonra Macid balkonda göründü.

Nevber eğilip şemsiyesiyle işaret etti:

— Sermed aşağıda bizi bekliyor. Haydi biz de inelim.

Gerçekten de Sermed aşağıda, yol ağzında bekliyordu. Boz renkli bir hafif manto bütün alımlı endamını yumuşak bir kucaklayışla sarmıştı. Onları görünce:

— Şükürler olsun...

Ardından da hızlı hızlı yürümeye başladı:

— Haydi yola, yola.... Mandıraya gidiyoruz.

Macid, bir söz söylemiş olmak için ona seslendi:

— Ama bu kadar erken!

Sermed dalgın dalgın yürürken ona cevap verdi:

— Erken, erken, olabildiğince kadar erken. O kadar erken ki, sabahın bereketli şiirlerini okuyacağız. Sabah, gençlik gibidir. Hele bahar sabahı.

O önden, çocukça bir yürüyüşle gidiyordu. Sabahın yerlerdeki parlayan ıslaklığının üzerine basıyorlar, henüz kırağıları buharlaşmayan kumları, taşlan ezerek çıtırdatıyorlardı, hava pek de sıcak değildi. İki tarafı iki ayrı çiftliğin çitleriyle çevrili yol, yüksek ağaçların gölgeleri eşliğinde yeşil bir tazelik içinde devam ediyor, ıssız gölgelerle uykulu, böceklerin tanımlanamaz sesleri, kuşların eğlenceli şarkılarıyla dopdolu uzayıp gidiyordu. Bu sabah Sermed çok neşeliydi. Konuşkanlığı üzerindeydi:

"Bu gün ne kadar da hareketsizsiniz hanımefendi? Görenler, Antuan'ını merak eden Kleopatra'ya benzetecekler. Hele beyefendiyi sormayınız ... Sabahın bütün bu şairane bereketine karşı bu kadar soğuk durmak mümkün değildir demiş olsaydılar, inanmazdım... Oysa her şey mümkünmüş ki, bunu da gördüm.. Ooo, ispinoz efendiye... O da kendisine düşen şairlik görevini yerine getiriyor... 'Şu gelen kilolu hanımefendi!'

nakaratıyla size ne güzel bir şarkı... Sus! Üff, bu böcekler de -şemsiyesini savurdu- ha, şöyle çekilin bakayım... Ooo, muhterem kurbağa efendi, senin şarkın eksikti... Sen de kesinlikle bana övgüler yağdırıyorsun... Şu gönül alıcılığına çok teşekkür ederim... Görüyor musun Nevber, senin ispinozlarına karşı benim de, hiç olmazsa dereden zavallı bir kurbağacığım çıktı... Ah, birini sevdikleri halde bildiremeyenler ne zavallı şeylerdir... İşte, kurbağacık üç yıldır bana aşıkmış da, ancak bu gün itiraf edebildi... Ne mutluluk... Al bir ispinoz daha... Yarışma kızıştı... Acaba zavallı bülbüller niçin susuyorlar?

— Ama siz ne kadar ciddisiniz bu gün beyefendi?

Genç adam, uyanır gibi başını kaldırdı:

— Ben mi! oh, tam tersine... dinliyorum.

Nevber, Macid'e sokulup koluna asıldı. Başını eğip, gülen gözleriyle onun yüzüne bakarak sordu:

— Hele görelim bakalım, beni götürecek kadar güçlendin mi sen?

Bir kahkaha atan Sermed:

— Güzel deneme! Özellikle bir erkeğe sorulan güzel bir soru! Bu, bülbüle, yorulursun, ötme demek gibi. Ya da... ama gerçekten iyi kuvvet... Nevber Hanım'ı beş dakika taşımak... Artık bize hasta meraklarını dinletemezsiniz ya... Bu güzel bir deneme oldu... Böyle güzel denemeleri bulmayı ancak Nevber becerebilir...

Nevber, tiz, oynak bir kahkaha salıverdi:

— Elbette canım...

Sonra Macid'e eğilip ekledi:

Yoksa yoruldun mu? Ha? Eğer yoruldunsa, seni bir hamala vereyim... İtiraf etmiyorsun ya, ama yüzün başka bir renk aldı. Gel şimdi sen bana dayan. Ooooo, ama hakkın kalmasın diye beyim, rica ederim.

Şimdi Sermed, haşarı çocuklar gibi geri kalarak çitin dikenleri altında bir köşeye gizlenmiş kırmızı başlığıyla sallanan narin bir çiçeği koparmaya çalışıyordu.

Şemsiyesine dayanarak bir dala asılıyor, oradaki hendeğin üstünde sallanarak, hırçın hırçın çiçeğe yetişmek istiyordu. Ardından eğilerek yerdeki gelinciğe dokunuyor, sonra çiçek kıvnlıp elinden kurtuluyordu. Bu arada arkadan Nevber ile Macid'in kahkahalarını işitiyordu. Onlar ilerleyip kendisini geçmişlerdi. O zaman genç kız yere atlayıp şemsiyesiyle çiçeğe müthiş bir darbe indirdi.

Durup bastonuna dayanmış olan Macid ona baktı:

— Ama az kaldı düşecektiniz!

Sermed, dudakları titreyerek gelinciği hırpalıyordu. Delikanlının kolundaki Nevber, onun kulağına bir şeyler söyleyerek kahkaha atmayı sürdürdü.

Sermed, gelinciğin bitkin biçimde yere serildiğini görünce, gözlerinde karanlık bir gülümsemeyle bir şeyler mırıldanarak yürümeye devam etti.

Nevber ise bayılırcasına gülüyordu:

— Hey, bu ne hırs, hemşire!

Yürüdüler.

Güneş iyice yükselmişti. Oraya buraya ışıklar dolışmuş, sıcaklık yayılmış, ağaçların arasında arılar yavaş yavaş vızıldamaya başlamıştı. Macid, ara sıra bastonunu savurarak asker gibi yürüyordu. Nevber, kalınlaştırmaya çalıştığı sesiyle komutlar veriyor, kahkahalar atarak onu taklit ediyordu. Sonra yorulup yine onun koluna giriyordu.

Bir ara Nevber sızlandı:

— Offf daha gelmedik mi canım?

Bunun üzerine Sermed, durup ona sitem edercesine cevap verdi:

— Ne kadar naziksiniz hemşire... Bir hastanın böyle dayanıklı yürüdüğünü görüp dururken, bu şikayet nedir... Gerçi onun da bu kadar hızlı yürümekten bu çocukluğa razı olmadığı belli oluyor. Bu yürüyüşten yakındığı her halinden anlaşılıyor...

Macid:

— Bunu da nereden çıkardınız?

Sermed:

— Ah, eğer bilseydim, hiç size haber vermeden, dünkü gibi yalnız başıma gelirdim buraya.

Macid:

— Nasıl? Siz dün de mi geldiniz buraya?

Genç kız, gülümseyerek dişlerini gösterdi:

— Dün, önceki gün, her sabah. Bu yola tapıyorum ben. Issız, iç açıcı. Bu yolun hiç sonu olmasın istiyorum. Böylesine yeşillikler, beni seven kurbağacıklar arasında, yeni çıkan güneşin altında sonsuza kadar gideyim. Ve sonunda rüzgarın hiç eksik olmadığı bir ağaçlık altında mezarımı kazılmış bulayım.

Macid, elemli elemli sızlandı:

— Sermedi... Oh, ne kadar hastasınız. Bakınız Nevber'e.

Sermed:

— Sözümün ne kadar delice olduğunu bilir de, nasıl güler.

Sonra ciddi ciddi devam etti:

— Ama olmuyor. Örneğin bir gelincik görüyorum. Coşkumu ve tüm sevincimi yok ediyor. Hayatta neşe var mı sanıyorsunuz? Şu ıssız kır yolunda bile rahat yok.

Sonra birdenbire, bir sevinç haykırışıyla bağırdı:

— Hah, işte bir gelincik daha!

Genç kız atıldı. Bu gelincik, daha öncekinden biraz daha yakındı. Eğilerek uzandı, ayağını hendeğin kenarına koydu:

— Hele hele, rica ederim gelincik hanım... Yemin ederim ki ben fena bir kız değilim.

Macid tekrar onu uyardı:

— Ama düşeceksiniz.

Nevber ekledi:

— Bırakalım düşsün de vazgeçsin.

Gelincik elde edilmişti. Yalnız Sermed oradan ayrılırken bir diken baş örtüsüne tutundu, çekiştirip hırpaladı. Genç kız şemsiyesiyle dikene bir darbe indirdi:

— Seni çapkın!

Sonra diğerlerine dönüp sözünü sürdürdü:

— Düşmek mi? Sanıyor musunuz ki beni böyle şeylerle korkutabilirsiniz? Bende kahraman kanı var kuzum.

Bu güzel görünümünde incelikler titreyen, nazik ve yumuşak hanımefendi, yaradılışının bu heybetli anında, gençlik coşkusuyla hoyrat köy kadını tavrını takınıvermişti

Yeniden konuşmaya devam etti:

— Babamdan kaç kere işittim. Bizim atalarımız arasında büyük, çok büyük kahramanlar varmış.

İleriye bakan Nevber, derin bir nefes alarak bağırdı:

— Oh, sonunda göründü!

Sermed, acı acı:

— Tanrım sana şükür!

Sermed hızla yürüyerek kapıdan içeriye girdi:

— Ne haber baba Veli, süt sağımı oldu mu?

Bu sesin duyulmasının ardından sesinin uzaklaştığı işitildi.

Ötekiler daha mandıraya girmeden Sermed'in dışarıya fırladığı görüldü. Yüzü asıktı ve bağırdı:

— Gördünüz mü yaptığınızı? Bu kez beni sağımdan da alıkoydunuz. Bir türlü yürümek istemiyorsunuz ki. Biriniz hasta, öbürünüz nazlı. Birbirinizden tembelsiniz. Size haber verdiğime o kadar pişmanım ki şu anda...

Nevber gülerek söze karıştı:

— Ama durunuz bakalım güzelim. Bu kadar telaşa hiç gerek yok. Bu kadar neden üzülüyorsunuz? Biz süt içmeye gelmedik mi?

Bu sözlerin ardından dönüp, buzağıların içinde Sermed'in hırsına gülümseyerek, merakla bakan yaşlı adama döndü:

— Süt var, değil mi?

Eli yarı açık göğsünde kaybolmuş, kır sakalıyla çevrili çenesinde üst sıradan bir tek dişi dışarı fırlamış yaşlı bir adam Nevber'e cevap verdi:

— Süt mü? He ya. Bi dolu var hanımefendi. Hep böyle, ama küçük hanım dün de geldi, kendi sağdı da...

Macid, bu beklenmedik üzüntü karşısında Sermed'e yaklaşarak konuştu:

— Ama iki gözüm. Maksat gezmek değil miydi?

Sermed, şiddetle ve hırçın bir tavırla bağırdı:

— Oooo, rica ederim Macid Bey, beni rahat bırakınız. Siz Nevber'le eğlencenize bakınız.

Macid, Nevber'in gülüşüne uyup geri çekildi:

— Tamam, tamam.

O zaman Nevber, sütçüye döndü ve su başına gideceklerini, oraya süt gönderilmesini söyledi. Sonra da öne düştü.

Macid, Sermed'e baktı. Oysa hareketsiz, öfke içinde öylece olduğu yerde duruyordu.

Macid:

— Geliyor musunuz?

Genç kız, soğuk bir tavırla cevap verdi:

— Ben burada kalacağım.

Yaşlı adam yüksek, büyük ağaçların altına bir çardak yapmıştı. Bir üzüm salkımının cömert iltifatlarına bürünerek burasını yeşilli, morlu bir sefa türbesi haline getirmişti? Altındaki büyük bir havuza yukarıdan serpilerek düşen bir su akıyordu. Çimden bir kanepenin üzerine oturdular. Burası yüksek bir yerdi. Bir yanda bir üzüm bağı tepelere doğru uzanıyordu. Asmaların yeşil yaprakları güneşin altında yatıyordu. Öte yanda bir tarla vardı. Tarladaki buğdaylar başaklarını rüzgarın keyfine bırakmış, hafif hafif dalgalanıyorlardı. Biraz ötedeyse yüksek ve yoğun bir perde görülüyordu. Bu, kavaklardan, dişbudaklardan, çınarlardan oluşan sık, yüksek yeşil bir perdeydi. Göğün zemininde ufku sınırlıyordu. Güneş, sıcaklığıyla rüzgarın çarpışlarına hoş bir gönül okşayışı veriyordu. Havuzdaki suyun üzerine tek tük düşmüş yapraklar kıvranarak ağır ağır yüzüyordu.

Süt geldiği sırada, Sermed hala yanlarına gelmemişti. Adama ne yaptığını sordular. Adam:

— Bilmem, gitti o galiba, dedi.

O zaman ikisi de birbirlerine baktılar. Bu tuhaflıktan bir şey anlamamışlardı. Bunun üzerine onlar da çok oturamadılar. Sermed'i merak ediyorlardı.

Giderken yaşlı adama rastladılar. Sanki ağzından fırlamış o renksiz diş, konuşuyor gibiydi. Onun anlattıklarına göre Sermed, geri dönmüştü. Macid, "Çok garip," diye mırıldanıyordu. Hızlı hızlı yürüyerek geri dönmeye başladılar. Bütün yol boş, ıssız, böceklerin gürültüleriy-

le doluydu. Biraz gittikten sonra ona yetişme umutlarını kestiler. Bunun üzerine ağır ağır yürümeye başladılar. İkisi de suskundu.

Birdenbire Nevber başını kaldırıp gökyüzüne baktı:

— Vay, yağmur geliyor...

Siyah bir bulut, güneş ışıklarıyla gülümseyen gökyüzünün bir kısmını kaplamıştı. Çok geçmeden de gözyaşlarıyla bahar sabahını nemlendirmeye başladı. Damlalar bir yaprağa asılıyor, evrenin titreyen cevherinde asılı gibi duruyordu. Sonra bir kalpte ölen bir umut gibi düşkün ve zehirli bir halde toprağa yuvarlanan öteki damlalara karışıyordu.

Düşen damlalara bakan Macid,

— Mutlu damla... Hiç olmazsa bir saniye yaprağın bütün umut kokusunu yudumluyor. Oysa biz.

Nevber ise telaşla şemsiyesini açmaya çalışırken sordu:

— Koşalım. Şu anda burada felsefenin hiç gereği yok. Tekrar hasta oluruz. Şemsiyeme geliniz.

Macid sakince cevap verdi:

— Teşekkür ederim, böyle iyiyim...

Nevber:

— Oh, bencil erkekler!

Sonra da söylenerek delikanlıya yaklaştı. Şemsiyesine onu da ortak etti. Şimdi şemsiyenin üstünde patırdayan yağmur damlalarından korunarak birbirlerine sokulmuşlar, ağır ağır yürüyorlardı.

Genç kadın devam etti:

— Erkek. Adınız, erkek. O kadar az erkeksiniz ki, insan size acıyor. Sanıyorum ki görevlerinizi değiştirdiler. Hasta, zayıf, yardıma muhtaç... Bütün tutkularını bir kadın gibi za-

yıflıkla bir aşk dakikasına feda ediyorsunuz. Dişisini korumak için tüfeğiyle geceleri sabaha kadar yağmurlar altında bekleyen o eski savaşçılar acaba sizi bu halde görselerdi ne derlerdi çok merak ediyorum. Şu renksiz yüzünüz, şu taranmış süslü başınız, şu eldivensiz gezmemekten bir kadın eli gibi yumuşak ve beyaz kalan elleriniz... Son olarak bütün şu bilmem hangi son modaya uygun olarak usta bir terzinin eseri ve icadı olan son kesim elbisenizle sizi görselerdi... acaba ne derlerdi? Sanır mısınız ki sizi kendilerinin izleyicisi olarak kabul etsinler?

Ardından keyifli bir kahkaha atarak devam etti:

— Ah, erkekler. erkekler, artık bu ada pek layık değilsiniz. Hep aşk ve sefa...

Yağmur giderek daha da hızlanmıştı. Az sonra yağmur dinip ortalık ışıyınca geride bir ıhlamurun arkasından Sermed'in çıktığı görüldü. Şemsiyesinin bir yanına düşmesinden dolayı yağmurun başını ıslatmasına aldırmayarak ilerliyordu. Sapsarı, ciddi, diğerleri seyrettikten sonra elinde bir demet çiçekle şemsiyesini kapıp diğer ikisinin arkalarından yavaş yavaş yürümeye başlamıştı.

Şimdi Nevber'in kahkahaları şuh, sinirli, tiz, art arda patlıyordu. İyice işitmek için hızla yürüdü. Öndekiler o kadar dalmışlardı ki takip edildiklerinin farkında değildi.

Nevber ise konuşmaya devam ediyordu:

— Ne yapalım? Önceleri, erkekler sevdikleri zaman mertçe, fedakarca, kahramanca severlerdi. Bu gün erkeklerimizin hepsi o kadar zarif, o kadar kadıncalar ki. Başka sıfat bulamıyorum... O kadar ince şeyler ki.

Macid, gürültülü bir gülüşle cevap verdi:

— Ama ne istiyorsunuz hanımefendi? Siz de o kadar az kadınsınız ki. Erkekler sizinle ne yapacaklarını şaşırdı. Sizin yanlışınız var... Önce değişen biz değil, sizsiniz, siz kadınlar. Bir sabah erkekler uyandıkları zaman gördüler ki kadınlarda daha önce bulunan naz ve cilve yerine. Bu sözlerin arkasını çok alçak sesle söyledi. Bu sözleri Nevber o kadar hoş buldu ki, katılırcasına gülmeye başladı:

— Bravo! Bravo!

Birden geriye döndüler. Sermed, küçük kırmızı şemsiyesinin altına büzüşmüş, iki adım geride, kolunda koca bir demet çiçekle, el çırpıyor ve haykırıyordu. Genç kızın dişleri parlıyor, el vurdukça çiçeklerden bir iki yağmur damlası saçılıyordu.

Şaşıran Macid:

— Vaaaay, siz ha!.

Genç kız ilerledi:

— Sizi takip ediyordum...

Nevber sordu:

— Eee, niçin haber vermiyorsunuz?

Sermed:

— Konuşmanızı o kadar ilgi çekici buldum ki kesmek istemedim. Sonunu bekliyordum...

Yağmur dinmişti ama tek tük damlalar düşmeye devam ediyordu. Şimdi bütün hava topraktan, ağaçlardan, çiçeklerden, yapraklardan yayılan kokuyla ve taze, nemli, keskin bir toprak kokusuyla doluydu.

Macid:

— Sizi çok merak ettik ama...

Sermed, başını sallayıp erimiş toprakta çocukça adımlarla yürüdü. Dudaklarını uzatarak sordu:

— Neden merak ettiniz?

Nevber:

— Sermed'i gücendirecek bir şey yapmamıştık, neden yanımızdan kaçtı diye merak ettik.

Macid, ekledi:

— Üstelik tek başına gitmenizden de kaygı duyduk.

Sermed, hafifçe gülümseyerek başını eğdi:

— Teşekkür ederim ama gereksiz yere kaygı duymuşsunuz... Dargınlığa gelince. size darılmadım ama bir daha sizinle bir yere gitmeyeceğim. Gezmenin zevkini kaçırıyorsunuz.

Macid:

— Ne acı verici suçlama!

Hafif bir gülüşle göğsü inip kalkan genç kız ona cevap verdi:

— Niçin abartıyorsunuz canım? Beni ihmal ettiniz diye şikayet mi ediyorum? Yalnız, sizinle bir daha bir yere gitmeyeceğim, bunu söylüyorum. Rica ederim daha fazla uzatmayınız...

Daha sonra konuyu değiştirmek için yan tarafı işaret etti:

— Bakın, sizin ispinoz hala orada... Aman o ne coşku, ne neşe! Bir iki yağmur damlasıyla yıkanmışsa da nişanlısını bekliyor... Zavallı kurbağacığım beni gördü de ses bile çıkarmadı... Haaa, iyi aklıma geldi, bakın bunları sizin için topladım...

Elindeki kocaman çiçek demetini sallayıp yağmur damlalarını silkeledikten sonra Nevber'e uzattı ve hafifçe gülümseyerek ekledi:

— İşte size bir gelin hediyesi!

Öteki soluk bir gülümsemeyle ve şaşkınlıkla sordu:

— Gelin mi? O halde onları kendiniz için saklayınız...

Başını sallayan Sermed:

— Ben mi? Gelin olmak ha? Asla!

Nevber ısrar etti:

— Beyefendi öyle söylemiyor. Bilirsiniz ya?

Sermed, dudakları titreyerek, dargın bir sesle ısrar edip sözlerini yineledi:

— Asla!

Daha sonra da artık bu konuyu konuşmak istemiyor gibi yeniden başka bir konuya geçti:

— İşte geldik. Ooooo, beyefendi yine kütüklerin yanında. Zavallı ben.

Yemekte ertesi gün gitmeye karar verildi. Yeniköy'den son kesin emir gelmişti: Büyük beyefendi. ne olursa olsun genç bayanlar gelsinler diye adam göndermişti.

Yemekten sonra kahveleri içmek için kır tarafındaki balkona çıkılmıştı. Sermed, bir şezlonga uzanmış, bir yanda sessiz ve oldukça düşünceliydi. Öte yandaysa Nevber, kendisini beyefendiyle üzümlerin aşılanması konusunda bir konuşmaya kaptırmıştı. Macid, Sermed'in arkasındaki pencerenin içine dayanmış, önlerindeki bayırda öğle sıcaklığı altında otları biçen tırpancıları seyrediyordu.

Biraz sonra beyefendi aşağıya indi. Nevber, hanımefendinin yanına sokulup yavaş yavaş onunla konuşmaya koyuldu.

Bu arada delikanlının gözleri, saçlarının kümesi başına hayal dolu bir biçim veren Sermed'e çevrilmişti. Bu öğle sonrasının güneşinden sızan gölge içinde genç kıza hayranlıkla bakıyordu. Onu siyah ve görkemli saçları, beyaz ve güzel yüzü, gözlerindeki bütün pırıltılı rengiyle taparcasına sevmeye pek layık buluyordu.

Sabahtan beri onun yine değiştiğini görüyordu. Soğuk, çekingen, sinirli oluşuna bir anlam veremiyordu. Kaygı verici ve çözümü umutsuz, bu bilmeceyi çözmek için kendisinde yeterli düşünme gücü bulamıyordu.

Genç kız, ince parmaklarının üstüne başını koymuş, saçları parmaklarının arasından taşmış öylece duruyordu. Acaba şu anda ne düşünüyordu?

Macid, birdenbire bunu anlamak, onun kederli düşüncesine nüfuz etme isteğini içinde büyük bir arzuyla hissetti. Bu öylesine şiddetli bir duyguydu ki eğilerek gönül okşayıcı bir sesle sordu:

— Rahatsız etmekten çekinmeseydim, beni de düşüncelerinize ortak etmenizi rica ederdim.

Sermed, hafif bir heyecan hareketiyle tepki verdi:

— Siz burada mıydınız

Biraz durakladı sonra devam etti:

— Yemekten sonra gelen bir gevşeklik işte. Aslında hiçbir şey düşünmüyordum... Ama ayakta durmasanıza.

Yanında, aynı şezlongda yer gösterdi:

— Şuraya oturmaz mısınız?

Macid balkona geçip, genç kızın elbisesinin eteklerini buruşturmamak için çekinerek yanına oturdu. Onun vücuduna yakın olmaktan, aynı zamanda da onun nefesini solumaktan perişan bir hale düşmüştü. Birden ortaya çıkan güçlü bir umutla bir şeyler söylemek istedi. Dudakları titriyordu. Bu sıcak çağırış onu çok fazla heyecanlandırmıştı.

Sermed, hafif bir gülüşle konuştu:

— Ama sizi garip görüyorum. Rahatsız mısınız yoksa?

Macid:

— Hayır, iyiyim...

Sustu. Bir dakika sonra ekledi:

— Keşke rahatsız olsaydım. Biliyor musunuz, şimdi yeniden hasta olmak istiyorum. Hasta, umutsuz, can çekişiyor olmak ama yanımda sizi hissetmek, sizi görmek...

Bu arada genç kızın fazlasıyla heyecanlanıp kızardığını görünce hemen tavrını değiştirdi:

— Çünkü yalnız o zaman kusurlarımın affını elde edebilirim...

Sermed'in yüzüne, şimdi bir uçukluk yayılıyordu:

— Kusurlar mı! En iyisi, bütün bunları unutmaktır.

Macid, hayıflanır gibi konuştu:

— Unutmak... Bunu benden istemezsiniz değil mi? Siz gittikten sonra bana başka ne kalır?

Genç kız, başını çevirip, şaka eder gibi bir edayla:

"Ooo, ne kalmaz? Bütün kırlar, tarlalar, bağlar başka kime kalacak sanıyorsunuz?

Ardından konuyu değiştirdi:

— Hem başka bir şey konuşalım mı? Biz artık yarın gidiyoruz. Umarım siz de geçen yılki gibi yapmazsınız, değil mi? Çünkü bu zamanlarda burada geçen hayat kadar can sıkıcı bir şey olamaz.

Macid:

— İnsan yalnız olursa, ama böyle ıssız yerde geçen hayatın da başka bir zevki var.

Sermed, başını sallayarak sustu. Macid, bu sususuştan güç alarak, çekine çekine sordu:

— İster misiniz, şöylece yalnız ikimiz. Gülüyordu:... madem ki hep birlikte gitmemeye kesin kararımız var, yalnız ikimiz, kırlara çıkalım.

Genç kız bu düşünceyi pek güzel bulmuştu. Hazırlanmak için içeri gitti. Macid, odasına koşup ayakkabısının tozluklarını taktı. Yakasını değiştirdi, kravatını fazla özentili

görünmeyecek biçimde bağladı, mendilini değiştirdi. O ne. den kadar özenli bir hazırlanıştı öyle! İstanbul'a inecek olsa ancak bu kadar özen gösterirdi. Sanki sonsuza kadar akşam olmayacaktı.

Sermed salona indiği zaman balkonun penceresinden onu hazırlanmış gören Nevber atılarak sordu:

— Ooooo, nereye böyle?

Macid kekeledi:

— Şöyle... kestaneliğe doğru yürüyeceğiz...

Nevber:

— Beni de alır mısınız? Beş dakika izin, şimdi hazırlanırım.

Genç kadın cevap beklemeden kapıdan kayboldu.

Hanımefendi, Sermed'i yakalamış, şakalaşır gibi mırıldanıyordu. Macid, Nevber'e pek kızıyordu. İşte, bu gezinti isteği yok olacaktı. Sabırsızcasına Sermed'e sordu:

— Siz gelmez misiniz?

Sermed'in gözlerinde de kaçma istekleri vardı.

Hanımefendi sordu:

— Nevber'i beklemiyor musunuz?

Macid, susuyordu.

Sermed:

— Biz şurada, kuyunun önünde bekliyoruz, çabuk gelsin.

Bu işaret yetmişti.

Merdivenden süzüldüler. Nevber işitir diye korkuyorlardı. Dışarı çıkmak için onun penceresinin önünden geçmek gerekiyordu ya da orada bir pencereden aşılacaktı.

Macid, tereddütle genç kızın yüzüne baktı. Öteki, cesurca bir tavırla konuştu:

— Hay hay, haydi!

O zaman Macid, genç kızın elinden tutarak yardım etti, Sermed, çevik, hafif, çabucak sıçradı. Delikanlı da bir hamlede geçti. Yoldan aşağı doğru inmeye başladılar.

Telaşla yürüyorlardı. Arada sırada da arkalarına bakıyorlardı. İkisi de iyi biliyordu ki bu yolda devam ettikçe tehlikeden uzak değillerdi. Nevber'i atlatmak için yolu değiştirmek gerekiyordu. İki tarafa yüksek çitler çekilmişti. Bunların aşılamayacağını birbirlerine bakarak kabul ettiler.

O zaman koşmaya başladılar. Sonunda yolun çatallandığını gördüler. Sonunda yan yollardan birisine saptılar. Biraz ilerledikten sonra bir daha saptılar. En sonunda bir bağ kulübesinin yanındaydılar. Orada durdular.

Çok yorulmuşlardı. Bir kütüğün üzerine bitkin düştüler.

Haziran güneşinin sıcaklığı ikisini de ter içinde bırakmış, ikisinin sarı yüzünü bir kırmızılıkla nemlendirmişti. Şimdi katılırcasına gülüşüyorlardı. Genç kız attığı kahkahalar arasında kesik kesik söyleniyordu:

— Ohh, ne güzel, ne iyi oldu!

Birdenbire kalkıp, acele ve telaşla konuştu:

— Haydi yürüyelim, gidelim. Oh, Nevber ne kadar kızacak. Bize bağıracak, arayacak. Sağa sola gidecek, yorulacak, bulamayacak, kimsesiz kalmaya mecbur olacak.. Oh, sabahki inatlarına ne güzel ceza... Ama, haydi gidelim!

Macid, sakin sakin konuştu:

— Korkmayın, mümkün değil artık bizi bulamaz. Biliyor musunuz, koşa koşa ne kadar yol aldık.. Hem burası pek gizli bir yerdir.

İkisi de ummadıkları halde bu başarıya son derece seviniyorlardı. Şöyle yalnız kalmak, başbaşa olmaktan başka bir şey istemediklerini ikisi de biliyordu. Bu hareketleri bu durumu kendilerine pek açık gösteriyordu.

Genç adam, genç kızın sabahki öfkelerini düşünüyor, bir de şimdiki neşesine bakıyordu. Sermed, kendisine yönelen bu bakışın sıcaklığıyla gözlerini çevirdi. Bakışları bir saniyelik bir öpüşle birbirine kavuştu. Sonra bütün bu hararetten bitkin gibi düştüler, yere serildiler.

Can çekişir gibi inleyen bir bostan dolabının sesine karışan suların aşağı dökülürken çıkan şırıltıları bütün bu sıcak sessizliği bozan biricik sesti. Bir çok adları bilinmeyen kır çiçekleriyle süslü yeşilliklerin arasında yüksek bir dişbudağın verdiği gölgelik çevreye bir tazelik veriyordu. Bu sıcaklığın ortasında serinlikte, doğanın ortasında tamamen yalnız, yapayalnızdılar.

Bir sahiplenme coşkusu Sermed'in ruhunun karanlığından taşarak onu coşkun seliyle boğmak istiyor gibiydi. Bu coşku, yükseliyor, fışkırmak isteyen sözlerini alıkoyuyordu. Aşk emelinin bir titremesi onu mutlu etmeye yetiyordu. Sanki en anlamsız bir bakış, kalbindeki bütün sırları açığa çıkarmaya olanak vermişti.

Sonundu genç kız, bu suskunluktan sıkılmış gibi yerinden kalkıp delikanlıya baktı:

— Artık gidelim!

Yürümeye başladılar. Nereye gittiklerini bilmiyorlardı. Rasgele, yalnızca yürümek için yürüyorlardı. Açıkça itiraf etmeden hissettikleri titreyişlerden memnunlardı. Bu gerçeği itirafa artık gerek görmeyerek kendilerinden geçmiş ve mutlu, yürümek için yürüyorlardı. Konuşmak için susmaktan başka bir yol bulamıyorlardı. Yılların saklı tuttuğu sırlar, kimi zaman bir suskunluğun huzurunda itiraf titremesi olur.

Genç kız, neden sonra duyduğu bir havlamayla rüyasından uyandı:

— Ama bu yol nereye gidiyor?

Macid, omuzlarını kaldırıp cevap verdi:

— Beni hiç ilgilendirmiyor.

Söylemek istedikleri sözleri o kadar anlamsız buluyorlardı ki artık bunları söylemeye tenezzül etmiyorlardı. Hayatımızda bir defa, yalnız gençliğimizde bütün ömrümüzü dolduracak aşkımızı yanı başımızda bulunca ne olursa şimdi onlar oluyordu. Bizi kollarının arasına alıp bayıltıncaya kadar sıkan, bizi soluksuz bırakarak sarhoş eden bir kokuyla öldürmek istercesine sıkan mutluluk perisi... İşte onları da kucağına almış, sarhoş edici öpüşleriyle başlarını döndürüyordu. Durumdan şikayet etmek istemiyorlar, söyleyecek tek bir söz bulamıyorlardı. Bu mutlu şikayeti dile getiremiyorlardı... Hissettiklerini anlatamamaktan korkarak yürüyorlardı.

Birkaç ses onları uyandırdı. Yürüye yürüye çayıra kadar geldikleri halde, farkına varamamışlardı. Bir köylü, onlara yola girmelerini söylüyordu, yola girdiler. Çayır çok ıssızdı, çevredeki çamlar, kavaklar, çınarlar, bütün bu ulu ağaçlardan inen hüzün arasında yalnız tırpancıların çalıştıkları görülüyordu. Bir iki kadın derenin kıyısındaki salıncakta sallanıyordu. Mera yolunun heybetli ağaçlan arasından da üç araba geliyordu. Devam ettiler. Derenin yanına gelmişlerdi.

Kadınları geçtikten sonra Macid, Sermed'e bakarak "Oturalım mı?" dedi. Oturdular. Önlerinde dere vardı. İki adım aşağıda çevresini oluşturan sessizlikleri yüzeyine resmetmişti. Ağaçların üstünden geçen rüzgarlar, yapraklardan bir damlalar yağmuru serpiverdi. Karşı kıyıda dört beş ördek kovalaşarak suya atlıyorlardı. Ağırbaşlı, oynak, gerine gerine kendilerinden geçmişçesine oyunlarla, cilvelerle, çevrelerine bakarak, yüzüyorlardı. Yeşil başlarıyla suya dalarak, renkli kanatlarıyla çırpınarak, uçuşarak yıkanıyorlardı. Tepelerinde bir ispinoz, özlem dolu nağmelerle şarkı söylüyordu.

Salıncakta sallanan kadınların şamataları çok fazlaydı. Kalktılar. Çayıra doğru yöneldiler, dere boyunca yürümeye

başladılar. Çayır artık görünmüyordu. Yarısı biçilmiş ot yığınları ortaya serilmişti. Çevrede birçok adam çalışıyordu. Kimisi yığınları kurutmak için alt üst ediyor, kimisi yığınları bağlayarak arabaya yığıyordu. Orada burada öküzler görülüyordu. Bazısı yatmış, bazısı ayakta, üzgün ve sessiz bekliyorlardı. Yamalı bir çadırın altında çok iri bir köpek' uyuyor, bir iki hayvan otluyordu.

Şimdi çayırın öyle bir noktasına gelmişlerdi ki artık bütün gözlerden uzaktaydılar. Sonunda büyük bir dişbudak ağacının altında oturdular. Derenin suyu burada alçalan kıyıyla bir düzeyde akıyordu. Dere, hızlı ve şırıltılı bir akışla geçerek, çakıllann üzerinde mini mini, berrak şelaleler yaratıyordu. Ayaklarının dibinde bir yabani zambak, suyun içinde beyaz, narin ayaklarını yıkıyordu.

Belli belirsiz bir ses, ikisinin de aynı anda dikkatini çekti. O zaman karşıda, ta öteki kıyının üstünde, bayırda güneşten yağan taze tozların altında tırpancıları gördüler. Otuz kadar köylü çayırı biçiyordu. Birkaçı, bir kenarda tırpanlarını bileyerek yüksek sesle türkü söylüyorlardı. Diğerleri ise büyük bir gayretle, dalgaları arasında gelinciklerin çarpıcı renkleri titreyen çayırı biçiyorlardı. Bu arada sürüyle karga, yüzlercesi birden yere inerek bu tırpanların biçtiği otların arasında büyük bir gürültü ve öfkeyle! yiyecek arıyorlardı.

Birdenbire uzaktan, çok uzaklardan bir vapur düdüğünün boğuk sesi duyuldu.

Macid. hüzünlü bir tavırla başını eğip konuştu:

— Artık yarın gidiyorsunuz.

Genç kız yalnızca kısa bir cevap verdi:

— Evet.

Biraz süren bir sessizliğin ardından Macid yeniden konuştu:

— Artık daha sık sık gelirsiniz, değil mi?

Sermed:

— Elbette!

Macid:

— Artık şimdi bütün bu hayattan o kadar nefret ettiğimi görüyorum... Daha fazla dayanmak zor... Şimdi, yalnızca yıllarca böyle bir yerde kalmak istiyorum... Bana öyle geliyor ki. insan ancak yalnızken mutlu oluyor, değil mi?

Ağır ağır başını sallayarak sözlerini sürdürdü:

— Hem... Hem mutlu olmak için yalnız bir yer var gibi geliyor bana. Bir yer ve bir gün... Evet, bir gün... Yarın artık gideceksiniz... Ama bilseniz bu günü ne kadar kutsayacağım... Evet senin hakkın varmış. İstiyorum ki bu durum ancak ölümle son bulsun.

Genç kız Macid'in gözlerine bakarak konuştu:

— Değil mi?

Tepelerindeki dalda bir şenlik vardı. İnce bir dala asılmış olan bir ispinoz, kendisinden geçmiş bir dansla bir bahar ezgisi söylüyordu.

Ve saatler geçti.

Birdenbire karşıdaki çayırın tamamıyla biçilmiş olduğunu gördülürl. Oralara batmaya yüz tutan güneşin renkleri saçılmıştı. Artık çevrelerinde canlı olarak hiçbir şey yoktu. İspinoz bile uçmuştu... Yalnızca suyun akışının şırıltısı, neşeli bir ninni söylüyordu.

Geri döndüler.

Kestaneliğe geldikleri zaman o kadar yorgundular ki oradaki sıralardan birinin üzerine düştüler.

Güneş, Tarabya üstünde yükselen dumanlar arasında sönük, soluk bir gün batımı ateşiyle yanıyordu. Paşa Bahçesi! Yakınında birkaç gemi durgun dalgalar üzerine renkli yansımalar resmetmişti. Beykoz'a yaklaşan bir vapur, du-

manlar püskürerek ilerliyordu. Kanlıca Burnu'ndan büyük bir gemi yavaşça, heybetle süzülüyor, suyun genişliği üstünde kayıklar siyah benekler meydana getiriyordu. Emirgan ise ta karşıda, duman içindeydi.

Macid, hüzünlü bir tavırla mırıldandı:

— Bu gün de gün batıyor.

Genç kız başını salladı. Dudaklarında acı bir gülümsemeyle mırıldandı:

— Sonu olmayan yarın

Elinde bir yerden koparılmış bir karanfil vardı. Tam gün batımında bu karanfili kendi eliyle Macid'in yakasına takmak istediğini söyledi. Bunun üzerine Macid de bir çiçek aradı. Çevrede iri bir papatyadan başka bir şey bulamadı. O da bunu genç kızın omzuna iliştirme izni istedi. Ellerinde çiçekler, bekliyorlardı.

Güneş kanlı yolculuğunun sonuna geliyordu. Bir ara bütün göğe bakır sarısı rengini dökmeye başladı. Artık Güneş, tepelere, kıyılara pembe sisler çekerek gözden kayboluyordu. Sonunda orada, üzerinde bir gözyaşı perdesi gibi ışıltılı bir titreyişle, tepenin gökyüzündeki siluetininl arkasında kayboldu. O anda iki genç ilerledi.

Önce genç kız, karanfilini taktı. Macid ise titreyen elleriyle papatyasını genç kızın omzuna iliştirmeyi beceremiyordu. Genç kız ona yardım etmek istedi ve birdenbire Sermed, Macid'in başının göğsüne düşerek ellerini öpmeye başladığını gördü. Yüzü bembeyaz, sinirli bir masumluk duygusuyla çekildi:

— Ama ne yapıyorsunuz?

Macid pişmandı, ayrıca alçalmış, sersemlemişti:

— Affet, ben çılgınım! diye mırıldandı.

Genç kız yürümeye başladı. Genç adam, sendeleyerek onu takip etti. İkide bir de anlaşılmaz sözlerle sızlandığı işitiliyordu.

Köşkün kapısında hanımefendiye rastladılar.

— İşte bir yaramazlık ki eşi benzeri yok! Ama niçin Nevber'i yalnız bıraktınız, size pek gücendi.

Gençlerin ikisinde de hanımefendiye cevap verecek güç yoktu. Macid, Sermed'in soyunmak için yukarı çıktığını gördü. Genç kızın bütün namusluluk duygusunu vahşi bir zorbalıkla yaraladığını düşünüyordu. Bu onarılamaz kabahat karşısında suskun kalıyordu.

Karşıdan tembel bir yürüyüşle Nevber'in yaklaştığını gördü.

Genç kadın, küskün bir tavırla sordu:

— Sermed nerede? Ama bravo beyim. Ama bu hangi zariflik ve kibarlık kanununa sığar bakalım?

Macid'in kendisini savunmaya gücü yoktu.

Yemekte Sermed bulunmadı. Şiddetli bir baş ağrısı olduğunu söylemişti. Hanımefendi ile Nevber, yemekten sonra yanına gittiler. Onun yanına gitmeye cesaret edemeyen Macid, bu siyah gözlerde ne bulacağını bilemiyordu. Sıkıntıyla bahçede dolaştı. Bahçeden içeriye girmek aklına gelmeden dolaşıyordu. Bir ara pencerenin perdesinin arkasından onun hareket ettiğini gördüğünü sandı.

Bütün evrenin hareketsiz ve sessiz kaldığı, canlı olarak bülbüllerin neşeli şakımalarından başka hiçbir şeyin bulunmadığı geç saatlerde bile bu gezintiyi sürdürdü. Sermed'in penceresinin altında duygusuz, hasta ve ateşler içinde dolaştı durdu.

Ertesi gün araba hazırlanmış, misafirleri bekliyordu. Köşkün bahçesinde iki kadın, üç haftalık yarı köylü hanım-

lar, birdenbire bir değişiklikle nefis çarşaflarının içinde birer süs örneği olmuşlar ve herkese veda ediyorlardı.

Nevber, gözleriyle araştırıyor ama Macid'i bulamıyordu:

"Ama Macid Beyefendi nerede ya? Bizi o götürecek değil miydi? Bana öyle söz vermişti."

Sermed susuyordu. O zaman arabacı konuştu:

— Beyefendi erkenden çıktı. Bana tembih etti, sizi ben götüreceğim.

Nevber, şaşkın bir halde arabaya bindi. Sermed konuşmadan onu izledi... Araba iki güçlü hayvanın arkasında bir top gibi hızla uzaklaşırken, Sermed'in gözleri Macid'in penceresine dikilmişti. Genç kız, bir ara perdelerin oynadığını sandı.

Bu ayrılık gününden bir hafta sonra Macid'in sabah çıkıp akşam geç vakit eve döndüğü görüldü. Akşama kadar kırlarda, bağ aralarında, ıssız yerlerde dolaşmış, saatlerce kestanelikte kalmıştı. Genç adamın üzerinde, büyük bir yorgunluğun verdiği yıkım vardı.

Bir gün yine erkenden evden çıktı. Annesinin merak ettiği için peşine taktığı bir adam kendisini uzaktan takibe koyuldu. Akşam eve geç vakit geldiler.

Anne telaşlı ve meraklı bir halde oğlunu takip için gönderdiği adamı bir köşeye çekti... Macid'i takip eden adam anlattı. Sabah evden çıkınca, bey doğru çayıra inmiş, orada ta bir köşede bir ağaç altına gidip oturmuş. Akşama kadar bazen uzanarak, bazen kalkıp gezinerek orada kalmış, oradan başka bir yere gitmemiş. Bu adam, anneden bir şeyi gizlemişti. Bunu gizlemeyi kendisine bir görev edinmişti. Macid'in uzun uzun ağladığını annesine söylememişti.

Sonra bir gün, Macid'in köy kıyafetini bırakıp arabaya bindiği görüldü. Zaten şık giyinme konusunda pek özenli iken bu sefer aynaya daha fazla bir ilgi göstermişti. Onun için süs bir ihtiyaç, zorunlu, kesin bir ihtiyaçtı. Bugün boyun bağının bir kıvrımı için tam yarım saat harcadı. İskeleye indiği zaman, erkenden indiğini gördü, vapur bulamadı... Beklemek o kadar katlanılmaz göründü ki hemen bir sandala atladı. Sandalcıya bastonuyla işaret etti:

— Yeniköy!

Saat beşe geliyordu, güneş tam tepede, bütün Boğaz'a ateşten yağmurlar saçıyordu. Bütün deniz yüzeyinde pek dağınık, yorgun sisler uçuşuyordu. Boğaz'ın iki yakasındaki kıyılar, korular dumanlara bulanmıştı. Uzaktan bir vapurun sessizliğin bir unsuru olmuş pervane seslerinin çıkardığı uyumlu sesi, birkaç martının yankılanan keskin ve kulak tırmalayıcı sesleri bozuyordu.

Macid, çevresini kuşatan bu ılık ve insanı tüketen bahar havasıyla kendisinden geçmişti. Gözlerini iyi görmeyenler gibi yarı kısarak kıyıdaki yalıyı arıyordu. İçerisini görmek, Sermed'i gözünün önüne getirerek o siyah gözlere bir kabul anlamı yerleştirmek istiyordu. İşin doğru genç adam çok endişeliydi. Alışılmadık bir kalp vuruşuyla, nasıl bir gülümseme ya da heyecanlanma göreceğini kestirmeye çalışıyordu. Soğuk bir karşılanma ihtimalinden çok korkuyordu.

Macid salona girdiği zaman, piyanonun yanında bir notayı karıştıran Nevber'i yalnız buldu. Genç kadın çarşaflanmıştı.

Nevber, halıda hemen hissedilen bu ayak sesiyle döndü. Macid'i görünce, uzun bir sevinç haykırışıyla bağırdı:

— Oooooooo, oooooo, Bu ne ihmalcilik ya çiftçi bey? Ama bu son görev, daha öncelik vermeniz gereken görevlerden sizi çok alıkoyuyor!

Genç adam gülerek sordu:

— Hangi görev?

Nevber:

— Örneğin, verdiğiniz sözleri tutmak... Geçen hafta erkenden sıvışıp bizi kaba bir arabacıyla bırakırsınız... Bu hoşa gider mi? Bu kadar ihmale uğramak için sana ne yaptık?

Macid, merakla:

— Gerçek mi?

Sonra devam ederek sordu:

— Ama hazırlanmışsınız, nereye, bir yere mi gidiyorsunuz?

Nevber:

— Evet... Bir ziyarete gidiyoruz. Sermed de hazırlanıyor. Onun hazırlanışını bilirsiniz işte! Ama şimdi gelir sanırım.

Genç kadın, elinden notayı bırakarak salonun içinde süzülüverdi:

— İzin verirsiniz, değil mi? Haber vereyim.

Hafif ve hızlı ilerleyen bir gölge gibi birden kayboldu.

Macid, hayatının değişik anılarıyla dopdolu bu salonda dolaşmaya başladı. Büyük bir heyecan içindeydi. Ah, bu anılar şimdi ne kadar keder vericiydi. Hepsini ayrı ayrı hatırlıyordu. Bir an için şu piyanonun ne kadar incitici şakalara vesile olduğunu düşünüyordu. Olayların birbiri peşinden nasıl böyle geliştiğine hayret ediyordu.

Birdenbire hızlı hızlı yürüyüşten doğan bir ipek hışıltısıyla başını çevirdi. O zaman, salonun karanlık bir köşesinde beliren Sermed'in süslü, gösterişli, yalnız sevilen güzel

kadınlara özgü bir aşk halesiyle gülümseyen bir tavır içinde beliriverdiğini ve kendisine doğru geldiğini gördü.

— Günaydın beyim. Bu ne güzel bir gün, değil mi?

Küçük elini ona uzatmıştı. Bu bakışın sıcaklığına karşı Macid, sefil bir yüz kızarmasıyla duruyordu. Söyleyecek hiçbir şey bulamıyor, aklına gelen sözleri söyleyemeyerek utangaç bir gülümsemeyle bu güzelliğe bakıyordu.

Macid, hiçbir zaman, hiç bir zaman Sermed'i bu kadar güzel ve taparcasına sevilmeye layık bulmadığını düşünmeye başlamıştı. Gül rengi tırnaklı küçük parmakları avucunda hissediyordu. Hayran, tutkun, büyülenmiş, aşkla dolu Sermed'e bakıyordu. Genç kızın koyu yeşil ipekli çarşafı, gömlek koluyla hoş bir uyum oluşturuyordu. Daha sonra çarşaf samimi bir kucaklamayla belini sararak darlaşıyordu. Ardından şiddetle köpüklenen bir dalga gibi birden kabararak, dağılıyor, kıvrılıp bükülerek duman şekilleriyle omzunu çevreliyordu. Zarifliğin az görülür bir eserini oluşturan saçlarındaki güzel tacı hissettirerek turunu tamamlıyordu.

Titreyen kaşların altında karanlık bir bakışın verdiği ürküntü ile bakan siyah gözlerle, dudakların umut verici gülümsemeleri bir zıtlık oluşturuyordu. Süslü beyaz yüz, bu yeşil dalgalanışların arasında, bütün çizgilerinin soyluluğuyla genç kızın cildinin beyazlığıyla haleler saçıyordu. Çarşafının açık bırakılmış önü, birdenbire bir yasemin sarsılışıyla titreyen genç kızın göğsünü gizleyen mor bir erkek gömleğini ortaya çıkartmıştı. Dik ve derin bir yakalık arasında bağlanmış vişne rengi kravat gömleğin üstündeydi. Mineli küçük zincirli düğmelerle iliklenmiş kolluğu genç kızın bileklerini bütünüyle örtüyordu. Yeşil dalgaların altından çıkan beyaz küçük elin iki parmağı bütünüyle Macid'in elindeydi. Elin öteki parmakları genç kızın avucundaki eldiveni sıkıyordu.

Macid, uzun ve hayran bir seyredişten sonra artık çekilmeye çalışılan bu eli bırakmak istemiyordu. İnler gibi mırıldandı:

— Oh, Sermed.

Biraz sıkılan Sermed, yavaşça elini çekti. Sanki önemli bir iş yapıyormuş gibi ağır ağır eldivenlerini giymeye çalıştı. Bu işi de bitirince hüzün verici suskunluğu bozmak istermiş gibi zile bastı.

Az sonra içeriye giren kadına:

— Hanımefendilere haber veriniz, dedi.

Bunun üzerine hizmetçi dışarıya çıktı. İki genç yine yalnız kaldılar. Macid, birdenbire sordu:

— Gece döneceksiniz, değil mi?

Sermed, başın olmaz anlamında salladı:

— İmkanı yok. Köprüden ancak dokuzda hareket eden vapura binebileceğiz. Sanırım üç gün kalma ihtimalimiz var.

Macid, nereye der gibi bakıyordu:

— Büyük Ada'ya gidiyoruz.

Macid:

— Gelmek için ne fena bir gün seçmişim.

Macid, yavaş yavaş bütün aşkının altından siyah bir gölgenin yine büyüdüğünü hissediyordu. Genç kızın bütün bu gülümsemelerinin altında gördüğü çekingenlik onu tedirgin ediyordu. Bütün bu cilveli iltifatlarla birlikte hissedilen tereddüt kokusu, aşkı konusundaki kuşkularını artırıyordu. Onda derin bir içerleyiş ve gücenme oluşturuyordu.

Birdenbire ruhunu sıkan keder verici bir incinmeye kapıldı. Ardından da "Müsaadenizle" diyerek fırladı ve yalıdan çıktı. Sermed'in seslenmemesine, iki gönül alıcı kelimeyi kendisinden esirgemesine pek fazla gücenmişti. Bütün in-

sanlardan, havadan, gökyüzünden, güneşten... her şeyden nefret ediyordu. Her şeyden ve Sermed'den nefret ediyordu.

Bir arabaya atlayarak Büyükdere'ye kadar gitti. Orada bir iki eve uğradı. Her gittiği yerde şen şakrak ve eğleniyor görünmek için acı veren çabalar gösteriyordu. Düşünmemek, bu keder verici dertten kurtulmak için gürültülü yerlere giriyordu. Rastgeldiği kimseleri alıkoyuyor, sevmediği zevzeklerden ayrılmıyor, çılgınlıklar yapıyordu.

Karşılaştığı bütün kadınlar, ona Sermed'i hatırlatıyordu. O zaman onu köprüde hayal ediyor, herkesin beğenileri, hayret nidaları arasında gösterişli, endamlı, nefis geçişini zihninde görüyordu. Onun arkasından bakan gözleri, vapurda onu görecek erkekleri düşünerek ıztırap duyuyordu. Dayanılmaz bir kıskançlık azabı, daha onu sahiplenmeden kalbini bir zehir acılığıyla yakan acı bir azap gibi kendisini harap ediyordu. Oh, bu Sermed ne kadar güzeldi. Onun aşkla ilgili emellerinin ne kadar üstündeydi!

Son günlerde ele avuca sığmaz bir güneşe rast gelmiş siyah bulutlar gibi uçuşup gitmiş gibi olan gençliğini mahveden bütün üzüntüler, kasvetli bir karanlıkla yeniden dönerek ruhunu karartıyordu. Ortaya çıkan bu üzüntü, varolan en elle tutulur umutlarını bille acımasızca ve birer birer yok ediyordu.

Ne var ki artık bunca acıya dayanamayacaktı! Uzun süren, yıllarca devam eden sonsuz kederler, ruhunu daha fazla dayanamayacak bir hale getirmişti. Birden sökün eden küçük bir keder, bütün eski kederleri de ardı sıra birlikte getiriyordu. İşte buna karşı kendisinde artık direnecek güç ve kuvvet hissetmiyordu. Yaşamak, bütün bu olayların birbirini takip ederek peşpeşe gelişine kayıtsız kalmak, hayatın neşeli

günleri de olduğunu düşünerek karanlık günlerin geçeceğini ummak ve olan biteni geçiştirmek. Yok, artık bu mümkün değildi.

Olan bitene artık inanamıyordu. Başka insanlar gibi duygusal olgunlaşma dönemleri yaşamamıştı. Yaşadığı hayat, ruhunu öyle duygusallıkla yaralanır duruma getirmişti. Arık en ufak ve sıradan şeyler bile onun büyük ıstıraplar çekmesine vesile oluyordu. Çevresinde gördüğü bütün her şeyin yanlışlığına karşı içinde büyük bir öfke ve nefret yükseliyordu. Kalbinde anlaşılmaz yaralar açan bu duyarlıkla yaşamak elinde olan bir şey değildi. Bütün bunların üstüne, hepsi yetmezmiş gibi, şimdi de ümitsiz bir aşkın üzüntüleri ve umutsuzlukları geliyordu. Ah bu Sermed.

Macid, bu kalp bilmecesini çözemediği için üzülüyordu. Kalender'de oturdu. Orkestra çalıyordu. Kadınlar, erkekler toplanmaya başlamıştı. Rıhtımdan arabalar, landalar, faytonlar, bisikletler geçiyordu. Boğaz'ın öfkeli, sert rüzgarıyla çırpınan denizde ince ve narin sandallar toplaşıyordu.

Çevresinde bütün kadınlarla karşılaştırdığı Sermed'i, ne kadar ulaşılmaz görüyordu. Zihninde tekrar onu vapurda, Ada'da gördü. Sertçe oturduğu yerden kalktı... Bütün bu müzik, bu kahkahalar, bu kadınlar onu rahatsız ediyordu. Kendisiyle ilgilendiğini ortaya koyacak bir sözü esirgeyen bu genç kızdan ne kadar nefret ediyordu.

Yürümeye başladı. Tarabya'ya doğru, rıhtım kenarından yürüyordu. Bu günü, bu geceyi nasıl geçireceğini düşünüyordu. Bazı bazı sonsuz bir hayat uyuşukluğuna, bir yok etme isteğine kapıldığı oluyordu. Hayır... Hiçbir şey, evet hiç bir şey onu oyalayamazdı. Şu anda evren, onun için başka bir acı çekme nedeni olup çıkmıştı.

Sabaha kadar çekeceği azaplar ve kederler aklına geldikçe bunun yalnız bu geceyle, bu seferle sınırlı kalmayacağını kestiriyordu. Ömrünün kalanında, bütün hayatı boyunca bunun sonsuzca tekrar edeceğini hatırlayarak başını eğiyordu.

Yanı başında bir gölgenin belirdiğini gördü. İlk anda bunu yalının uşağı sandı. Adamın bir adı vardı ve onu hatırlıyor gibiydi. Mırıldandı:

— Şerif, ne oldu?

Uşak yaklaşıp dedi ki:

— Yalıdan geliyorum, sizi arıyordum. Küçük hanımefendi, eğer Kalender'de ise mutlaka gelsin, karşıya geçmesin, diyerek beni size gönderdi.

Macid şaşırmıştı:

— Nasıl? İstanbul'a inmediler mi?

Uşak:

— Hayır, yalnız Nevber Hanımefendi indi. Küçük hanımefendi gitmedi, yalıda kaldı.

Oradan bir fayton geçiyordu. Macid, bastonuyla işaret etti. Fayton yanlarına geldi, üstüne sıçradılar. Macid yalının bahçesine indi. Harem tarafına geçtiği zaman, orada, mermer merdivenin üzerinde duran Sermed'i gördü.

Genç kız gülümseyen bir tavırla bekliyordu. Omzuna aldığı bir pelerinin yüksek yakası, topuz yaptığı saçlarına kadar kadar bütün boynunu çevreliyordu. Bu da başına hoş bir biçim veriyordu. Pelerinin altından belini siyah bir jüponun uyumlu görünümüyle sıktığı açıkça görülüyordu.

Macid yaklaştığında genç kız cilveli bir ilgiyle elini uzattı. Hoş bir gülümsemeyle konuştu:

— İşte, bana darıldığınızı görerek gitmekten vazgeçtim!

Macid, kendisine uzatılan eli tuttu. Kararsız gözleriyle ne yapacağını bilmeyen bir adam gibi genç kıza uzun uzun baktı. Sonra oradaki merdivenin bir basamağına çöktü. Mutlu bir halde ağlamaya başladı.

Ah, Sermed'in ne kadar hakkı vardı... Böyle mutlu bir aşkın yanında bütün hayatın anlamı neydi? O halde bu aşkı kaçırmamak, onu sürdürmek için bütün hayat feda olunmaz mıydı? Bir gün bu aşkın öldüğünü, yaralanmış, incinmiş, düşman eden derin bir gücenmeyle ruhunda girdaplar açtığını görmemek mutlaka gerekliydi. Sonsuza kadar, sonsuza kadar mutlu olmak için bu gerekliydi.

Artık ruhlarında dayanma gücü tükenmiş ferda-yı garamda (yarının aşkında) ölmemek için böyle severken, birlikte, dudak dudağa ölmekten başka ne çare olabilirdi!

"Evet" diyecekti, "Evet, gel birlikte ölelim. Bak, görüyor musun, seni o kadar seviyorum ki bir gün hayalinde bile bulamadığın adam diye beni kabul etmen için seninle ölmek istiyorum... Oh, seninle ölmek, seninle ölmek.,. seninle ölmek! Bu sonsuz, bu görkemli, bu dünyanın ötesindeki yokluğun içine seninle el ele girmek... Hayat buna izin veriyorsa, bu kadar sıkıntıların ne önemi kalır?

"Bir polka... Bir polka... Rica ederim hanımefendi..."

Henüz onbeş yaşlarında, kıvırcık altın saçları saydam ve ince derili yanaklarına kadar sarkan ince bir kız, küçük salonun sandalyesinden sıçrayıp, koltukları arasından geçerek piyanoya yaklaşıverdi.

Kalın kaşlarının siyah samuru altında gözlüğünün altın telleri parlayan genç kız, piyanoda, elleri bitkinliğin verdiği bir tembellikle tuşlarda asılı kalmış, elinde olmaksızın biraz geriye doğru eğilmiş, başı omzunun üstünde arkaya dön-

müştü. Orada gizli gizli konuşan Nevber'le şişman ve sarışın bir misafir hanımın sözlerine dikkat ediyordu. Ortadaki masanın yanında pek merakla baktıkları bir albümün üstünde fısıldaşan iki hanımın gülüşleri ara sıra yükseliyor, kulaktan kulağa söylenen sözler de oluyordu.

"Bir polka... Bir polka... Rica ederim hanımefendi..."

Bu hanım, Nevber'e anlatmakta olduğu ve bir türlü bitiremediği hikayesine devam ediyordu. Dudaklarındaki buyurucu çizgiler ve gözlerinde şeytani pırıltılarla sözlerini sürdürüyordu:

— O mu. Ah hemşire, ne söylüyorsunuz? Eğer Fikriye, giyinmenin daha elifini biliyorsa, ben her şeye razı olurum. Nasıl, aman Yarabbi, ama siz bilmiyorsunuz. Mecdi Paşa'nın düğününde bir giyinmişti ki. Korsesindeki kabartılar, eteklerindeki kabartıların hataları, saçlarının iğrenç şekli... Bir güzel elbisenin biricik kusuru. giyinmesini bilmeyen bir kadının eline düşme mutsuzluğudur.

Sonra da dönüp kendilerini kaldırmak isteyen altın saçlı hanıma baktı:

— Siz ne istiyorsunuz?

Kadın:

— Polka. polka. Baksanıza.

O zaman hepsi kalktılar... Gözlüklü hanım kendisinden geçmiş gibi coşkunlukla bir polka çalıyordu. Genç kız, bunlara bakarak bir koltuğa sıçradı. Şimdi yüzünde ışıltılı gülüşler vardı. Birdenbire ciddi göstermek istenilen bir yüz, bozuk, yayvan bir ses duyuldu. Emir verircesine bir uyarı tavrı benimseyerek açıklamak için hafif bir gülümsemeyle açıklamada bulundu:

— Bizim mürebbiye söylüyor!

Daha sonra da ekledi:

— Bakın, bakın, lütfen sakin olun, küçük, sakin olun, dedi. "Vuayon, vuayon, du kalm, pötit ful, du kalm..." dedi.

Herkes birlikte kahkaha attı. Piyanodaki hanım gülerek piyanodan kalktı. Orada, perdelerin altında, dışarıdan hücum eden güneş ışığıyla bütün güzelliğinde renkli parıltılar uçuşan Sermed'in yanına gitti. Elinden tutarak ona:

— Bu gün yine pek üzgünsünüz galiba, diye fısıldadı.

Sermed:

— Üzgün mü? Tam tersine... Bu gün o kadar mutluyum ki. Hiç kimse bu kadar mutlu olmamıştır. O kadar mutlu ki bunu haykırmak, herkese anlatmak istiyorum. Benim gibi uzun süre mutsuz ve gözü yaşlı olanlara mutluluk o kadar değerli gelir ki bir gün artık gülümsediği zaman anlaşılmaz incelikleriyle kendilerinden geçip memnun kalırlar. Bakınız, size bütün coşkumu göstereyim.

Genç kız piyanoya geçti, bir iki nağme dalgalandırarak sessizliği bozdu. Sanki uzun, ince parmakları, tuşların üzerinde kendilerinden geçmişçesine coşkun bir kanat çırpışla uçuşmaya başladı. O zaman bu aletin dinleyenleri mutlu eden ve kendilerinden geçiren bir sesle inlediği duyuldu. Bütün dinleyenler, dindarca bir sessizliğe gömülerek dalıp gitmişlerdi.

Dakikalarca süren bu nağmeler aşkın son hıçkırığıyla söndüğü zaman, genç kız dudaklarında anlatılamaz bir gülümsemenin çekiciliğiyle kalkıp boyun bükerek, "Efendim" dedi.

Sarışın, şişman hanım, arkadaşına pek çok piyanistler dinlediğini ama böyle bir çalma başarısını hiçbirinde görmediğini söylüyordu.

Sermed bunu işiterek döndü:

— Teşekkür ederim, ama büyük bir abartma. Bu benim becerim değil, kendisinden geçmiş ve şaşkın ruhumun başarısı.

Ay, mavi gökyüzünden ufukların karanlığına inen sislerin arkasında hilal biçimiyle yeşil, titrek ve yaslıydı.

"Söyle, sen de öyle miydin Sermed? Bunu söyle, tekrar et ki, hayat bulayım... çünkü sen daha küçük bir kızken, daha dadının yanından ayrılmadığın, bebeklerini başkalarına güvenemeyip kucağında taşıdığın zaman, daha kısa elbisenin altındaki bacaklarımı kapamak kimsenin aklına gelmediği zamandan beri, ben senin gözlerindeki vahşi bakışa aşıktım! Seni o zamandan beri sevdiğimi şu son aylarda ne kadar acı anladım.

O zamanlar seni ağlatırdım, seni sızlatırdım. Ah, şimdi o oyuncaklarını kırmak için ne hileler bulduğumu düşündükçe. Çünkü bunları, bu şeyleri kıskanırdım Sermed. Onların bana tercih olunmasını çekemezdim. Seni seviyordum. Deli gibi, zalimce seviyordum. Her şeyi bana tercih ettiğin zaman, seni öldürmek, sonra kendimi ölmek isterdim... Ya bir ruh gibi yaşamak, ya da pençeleşmek gerekiyordu. O kadar acımasız, o kadar vahşiydin ki beni kahrederdin. Ben de seni kahretmek isterdim. Söyle, sen de böyle miydin Sermed, sen de benim gibi miydin? Sen de benim gibi kıskanır da, hırslanır da onun için mi severdin? Onun için mi öldürürdün? Ha Sermed, söyle.

Genç kızın gözlerini yaşların doldurduğunu gördü. Sözlerine devam etti:

— Oh Sermed, beni öldürüyorsun. Beni öldürüyorsun. Ama ağla ki bütün bütün öleyim, ağla ki mutlu öleyim.

Ay, mavi gökyüzünden ufukların karanlığına inen sislerin arkasında hilal biçimiyle yeşil, titrek ve yaslıydı ve her şeyin derin bir sessizliğe gömüldüğü bu temmuz gecesinin yarısından sonra, bütün kıyılardaki ışıkların deniz yüzeyine biriken yoğun bulutun beyaz dalgaları arasında yasla halelenmiş olduğu bir vakitte, suların üzerinde dalgaların saldıran şamarlarına kendisini bırakmış sandalda Sermed'le Macid dudak dudağa, unutmuş, unutulmuş gidiyorlardı. Ara sıra balıkçıların uzaktan evrenin uykusu içinde çınlayan naraları yankılanıyor, aşağıda, sandala çarpan sular fışıldıyordu.

Macid, bu benliğini eritip kendisini bitkin düşüren kavuşma sarhoşluğu içinde, sayıklar gibi tekrar ederek inliyordu:

— Oh Sermed, gel bu son gecemiz olsun!

Evet, son geceleri.

İşte Sermed, bunun için, bu kavuşma gecesi için, bütün yüzyılların ciğer yakan elemlerine, unutturan ve avutan göğsünü hep açık tutan ölümün sonsuz kılacağı bu zifaf gecesi için, büyük bir özenle, saatlerce, yalnız bunun için süslenmiş, tazelenmiş, titreyerek Macid'in kucağına atılmıştı...

- SON -